DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, OCTOBER – SPALIO 9, 2014 • Vol. CV Nr. 119 Kaina 1.50 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 10-08-14

ŠIAME NUMERYJE:

Nauja LR garbės konsulė Madisone – 3 psl.

Įvertinti garbingu apdovanojimu – 7 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis nuolatinis, patikimas, mus rišantis.

L. Linkevičius ragino JAV kartu atsverti propagandą

LR užsienio reikalų ministras L. Linkevičius kalbėjo apie santykius su Maskva.

Rusijai sustiprinus informacines veiklas tapo akivaizdu, kad mes atsiliekame reaguodami – šią kovą, deja, pralaimime, pabrėžė užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius spalio 7 dieną Washingtone vykusiuose susitikimuose su JAV saugumo ekspertų bendruomene. Ministras kvietė kartu ieškoti būdų, kaip atsverti propagandą, kuriai Rusija pastaruoju metu skiria ypač daug lėšų ir dėmesio.

Su ministro pirmininko A. Butkevičiaus delegacija JAV viešintis L. Linkevičius aktyviai bendravo su Washingtone dirbančiais saugumo ekspertais. Ministras dalyvavo diskusijoje apie saugumą ir NATO JAV Johns Hopkins universitete, Strateginių ir tarptautinių studijų centre (CSIS), taip pat aptarė saugumo iššūkius ir galimus sprendimus su buvusia JAV valstybės sekretore Madeleine Albright, šiuo metu vadovaujančia Nacionaliniam demokratijos institutui (NDI), bei buvusiu JAV prezidento Jimmy Carter patarėju Zbigniew Brzezinski, vienu iš CSIS vadovų.

Ministras taip pat atkreipė dėmesį į per greito ir besąlyginio grįžimo į dialogą su Maskva grėsmes.

„Pasigirsta raginimų perkrauti Rusijos santykius su Vakarais. Perkrovimas neturi prasidėti įrašų apie pažeidimus ištrynimu ir su sena ‘operacine sistema’. Reikia išmokti 2008 metų pamokas po karo Gruzijoje, kai prie dialogo buvo sugrįžta per greitai ir Rusijai neįgyvendinus įsipareigojimų”, – sakė L. Linkevičius.

Ministras ekspertams taip pat pristatė Lietuvos nacionalines pastangas stiprinti savo ir regioninį saugumą įgyvendinant NATO viršūnių susitikimo sprendimus, taip pat užtikrinti energetinę nepriklausomybę suskystintų gamtinių dujų terminalu. Ekspertai pabrėžė svarbų Lietuvos vaidmenį stiprinant demokratijas Rytų Europoje ir euroatlantinį saugumą.

L. Linkevičius Washingtone davė interviu didžiausiam JAV radijui „NPR”, taip pat populiariems internetiniams tinklalapiams „The Daily Beast” bei „BuzzFeed”.

URM info ir nuotr.

Paroda „Praradę Tėvynę” nukeliavo į Washingtoną

Iš k.: Estijos ambasadorius JAV E. Marmei, Latvijos ambasadorius JAV A. Razans, Lietuvos ambasadorius JAV Ž. Pavilionis, parodos sudarytoja I. Chambers, Lietuvos garbės konsulas S. Balzekas Jr., LR ministras pirmininkas A. Butkevičius, LR užsienio reikalų ministras L. Linkevičius

Ludo Segers nuotr.

Spalio 6 d. Lietuvos Respublikos ambasadoje Washingtone atidaryta Lietuvos, Latvijos ir Estijos išeivių istorijai skirta paroda „No Home To Go To: The Story of Baltic Displaced Persons, 1944 – 52” („Praradę Tėvynę. Išeivių iš Baltijos šalių istorija. 1944–1952”). Parodą LR ambasadoje atidarė Lietuvos premjeras Algirdas Butkevičius.

Ši paroda – unikalus projektas, pristatantis išskirtinį išeivių Baltijos šalių gyvenimą Vokietijos DP (angl. Displaced Persons – perkeltieji asmenys) stovyklose. 2014 m. sukanka 70 metų, kai iš savo gimtinių vengdami sovietinių represijų pasitraukė Baltijos šalių politikos, mokslo ir kultūros elito atstovai. Vokietijoje įkurtose DP stovyklose vyko aktyvus visuomeninis gyvenimas, buvo steigiamos mokyklos, veikė Pabaltijo universitetas, buvo leidžiamos knygos, gyvavo teatriniai sambūriai, dailininkai organizavo parodas. Pabaltijiečiai pirmaisiais gyvenimo svetur metais saugojo ir puoselėjo kalbą, kultūrines tradicijas, tai buvo svarbiausias tautinės tapatybės išlaikymo išeivijoje garantas. – 15 psl.

Meluoti – tai parodyti, kad nepaisoma Dievo ir bijoma žmonių – Plutarchas

Ar Lietuvoje galima tokia koalicija kaip Vokietijoje?

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

Atrodo, kad kaimyninės valstybės caras Putinas kol kas nebeturi naujų karo idėjų, nors karas Ukrainoje vis dar vyksta ir žūsta abiejų pusių kariai – ir rusai, ir ukrainiečiai, jaučiamas tam tikras tarptautinės įtampos palengvėjimas, todėl galima pagalvoti ir apie Lietuvos vidaus reikalus. O tai baigiame užmiršti savo problemas. Lietuvos Vyriausybė susirūpino krašto saugumu – padidino krašto apsaugos biudžetą, revizuoja gyventojų saugumui ekstremaliems atvejams skirtas susibūrimo vietas, anksčiau atkaklūs Rusijos mylėtojai nustojo kalbėti apie jos draugiškumą ir netgi pripažįsta galimą grėsmę, nes tai daryti juos privertė Rusijos sankcijos Lietuvos verslui.

O ką šiandien dar reikia išspręsti Lietuvoje?

Pagrindinis dalykas, kuris jau skatina judėjimą – savivaldos rinkimai. Viešai dėliojamos pavardės, ypač susirūpinta merais, kurie būsimuosiuose rinkimuose pirmą kartą bus renkami personaliai. Bet kol kas partijos nedėlioja, kas su kuo eis į rinkimus ir kas su kuo dėsis po rinkimų – po šių ir po Seimo rinkimų, kurie vyks po dvejų metų. Todėl šiandien dar galima fantazuoti ir projektuoti, kas geriau būtų Lietuvai.

Iš eilinių balsuotojų, ypač tų, kurie kaip nors susiję su žemės ūkiu, teko girdėti nuomonę, kad Darbo partijos dalyvavimas valdančiojoje koalicijoje Lietuvą, kuri į priekį nepriklausomybės metais ėjo dvidešimt ketverius metus, atmetė atgal penkiolika metų: vėl atgijo kyšiai, protekcionizmas, juodoji buhalterija, valdinėse įstaigose įsivyravo pataikūniškumas ir viršininkų baimė, darbiečiai valdiškus postus be jokių skrupulų išnaudoja partijos reikalams. Tokio masto sovietiškumo apraiškų jau buvo gerokai sumažėję. Blogiausia tai, kad Darbo partija nėra buvusių sovietinių nomenklatūrininkų sambūris, ten taip necivilizuotai elgiasi jauni ir verslūs žmonės, kurių ideologija – perku-parduodu. Matyt, būtent čia daugiausiai nusėdo tokių nuostatų veikėjų, kurie duoda toną pakopomis žemyn, o ten – tokios ideologijos išpažinėjų taip pat nemenkas procentas. Neveltui Seimo antikorupcijos komisijos vicepirmininkė A. Bilotaitė yra paskelbusi, kad Darbo partija tapo įdarbinimo partija – ji iš visų savo kuruojamų sričių išmėtė specialistus ir pasodino savus nemokšas. Galima būtų pridėti, kaip kalbama neviešai, kad šie už gerą atlyginimą partijai mokėtų dešimtinę. Taigi, atrodytų, teisingumas reikalautų būsimuosiuose rinkimuose iki minimumo sumažinti Darbo partijos svorį. Ar yra galimybių?

Nedaug, bet teoriškai yra, nors nei kairieji, nei dešinieji be Darbo partijos, kuri surenka nemažai balsų, apsieiti negalėtų. Konservatoriams iš viso pasirinkimo nėra – Liberalų sąjūdžio balsų jiems nepakanka sudaryti daugumos, taigi belieka dairytis į kairę ir rinktis partnere padoresnę kairiąją jėgą. O tokia galėtų būti Socialdemokratų partija. Ir štai kodėl. Bekompromisinė priešprieša jau tarsi ir praeitas etapas – su Algirdu Brazausku nuo arenos nuėjo sovietinė nomenklatūra ir su sovietine praeitim susijusi karta. Šiandien Socialdemokratų partijoje geriausiu atveju galima rasti tik buvusių stribų ar buvusių partinių darbuotojų vaikų ir vaikaičių. Patys nomenklatūrininkai – jeigu ne Anapilyje, tai pensininkai, likusią gyventojų dalį nebent erzinantys valstybinėmis pensijomis.

Ar galima konservatorių, kurie labiausiai reiškiasi kaip nepriklausomybės ir eurointegracijos šalininkai ir gynėjai, ir socialdemokratų koalicija? Socialdemokratai šiuo metu vėl, kaip ir anksčiau, bando įteisinti ministerijose ministrų pavaduotojus kaip karjeros tarnautojus, kurių naujoji valdžia, jeigu ji pasikeistų, negalėtų atleisti. Tai reiškia, kad siekia savo žmones ministerijose „įamžinti", bet tokių savanaudiškų veiksmų vis dėlto jie imasi jau ne taip agresyviai ir jau ne taip dažnai. Žodžiu, socialdemokratai jau yra gerokai nutolę nuo buvusių komunistų, iš kurių išsirutuliojo, ir pažengę link Europos ir Vakarų pasaulio nuostatų. Ir ypač ta linkme juos pastūmėjo dabartinė situacija bei Rusijos susikompromitavimas pasaulio akivaizdoje.

Taigi atsiranda vis daugiau sąlyčio taškų tarp konservatorių ir socialdemokratų. Todėl ne vienas Lietuvoje dėlioja, nors nedrąsų, bet vis dėlto planą, kad, norint išstumti agresyvią ir galimai per tam tikrus žmones su Rusijos valdžia ar pinigais susijusią partiją, reikia susitaikyti dviems didžiausioms partijoms. Sektinų pavyzdžių toli ieškoti nereikia. Vokietijoje krikščionys demokratai su socialdemokratais valdo jau antrą kadenciją, ir nieko bloga neatsitiko. Vokietijos kanclerė – viena įtakingiausių pasaulio vadovų. (Tiesa, Vokietijos socialdemokratai nėra kilę iš komunistų ir neturi istorinio neigiamo šleifo.) Tai patvirtina, kad politika – nuomonių derinimo menas.

Kitas pavyzdys – šiomis dienomis panašus įvykis atsitiko Lenkijoje, kur rankas paspaudė dviejų kategoriškai nesutarusių partijų atstovai – konservatyviosios partijos „Įstatymas ir teisingumas" vadovas Jaroslaw Kaczynski ir liberaliosios Pilietinės platformos partijos vadovas Donald Tusk. Situacija buvo tokia – D. Tusk tapus Europos Sąjungos (ES) prezidentu ir pasitraukus iš Lenkijos premjero posto, naujoji ministrė pirmininkė Ewa Kopacz inauguracijos iškilmėse iš tribūnos pareiškė, kad J. Kaczynski nekenčia jos partijos kolegos D. Tusk. Po šios kalbos J. Kaczynski priėjo prie D. Tusk ir ištiesė ranką. Vėliau žurnalistams jis pasakė: „Pasakiau premjerui Tusk, kad netikėtų, jog jo neapkenčiu. Palinkėjau sėkmės Briuselyje". Valdančiajai koalicijai priklausančios Lenkijos liaudies partijos vadovas ekonomikos ministras Janusz Piechocinski po to pasakė: „Laukėme šio ženklo nuo ano nesėkmingo mėginimo 2005-aisiais suformuoti koaliciją tarp J. Kaczynski konservatyviosios partijos „Įstatymas ir teisingumas" bei D. Tusk liberaliosios Pilietinės platformos partijos".

Ir daugumai paprastų žmonių patinka, kai partijos ne pešasi, kas kenkia ir valstybei, bet taikosi ir sutaria. O šiuo metu yra toks metas, kai nerami tarptautinė padėtis verčia vienytis – nesvarbu kokiu pagrindu, bet bendradarbiauti.

Yra ir tam tikrų, kad ir nedidelių, požymių, kad priešprieša tarp valdančiosios Socialdemokratų ir opozicinės Tėvynės sąjungos – dviejų didžiųjų Lietuvos partijų, kurios pasikeisdamos valdo valstybę, mažėja. Nors socialdemokratai, kaip sako TS-LKD pirmininkas A. Kubilius, neturi idėjų ir nedaro ryžtingų sprendimų, dažnai mėtosi – vienaip sako rytą, kitaip vakare, tačiau taip nekritikuoja, kaip kritikuodavo kitados. O neseniai iš viso atsitiko toks įvykis, kurio jau antra savaitė negali suvirškinti politologai: Darbo partijai pavestos kuruoti Energetikos ministerijos ministru paskirtas konservatorių žmogumi įvardijamas Rokas Masiulis, buvęs naftos produktų krovos AB „Klaipėdos nafta" direktorius. Akivaizdu, kad ministrą parinko premjeras, nes jo kandidatūra Prezidentei buvo pateikta dar nesibaigus Darbo partijos viršūnių posėdžiui, kuriame darbiečiai turėjo patvirtinti kandidatą. Ir Prezidentė kandidatą patvirtino dar nesibaigus Darbo partijos posėdžiui. Dar labiau stebina tai, kad ir Darbo partijos formali vadovė Loreta Graužinienė, ir tikrasis partijos vairininkas Viktoras Uspaskichas viešai patvirtino, kad Rokas Masiulis yra geriausias Darbo partijos kandidatas, nors jis yra nepartinis.

Išties gerai, kad būtent toks prityręs ir patikimas specialistas stojo į svarbiausią šiuo metu Lietuvos valstybei postą, nes būtent jis, kad ir labai trukdomas, sugebėjo laiku pastatyti Dujų terminalą Klaipėdoje, ir šį rudenį Lietuva jau taps energetiškai mažiau priklausoma nuo vienintelės iki šiol dujų tiekėjos Rusijos. Bet kas atsitiko, kad Uspaskichas tapo supančiotas? Gal jam buvo kas nors pažadėta (neduok, Dieve, gera baigtis Lietuvos teismuose dėl jo partijos vykdytos juodosios buhalterijos), gal pačiam Uspaskichui, kuris, atrodo, savo ateitį jau kūrė Rusijoje (buvo kalbų, kad savo pinigus perkelia į Rusiją ir ten, prie Volgos upės, kuria savo verslo imperiją), ten praidėjo bėdos dėl verslo? Kas atsitiko, parodys laikas, bet šiam etapui sprendimas rastas optimalus, tam tikra prasme tarppartinis.

Šį svarstymą baikime naujausiomis žiniomis iš Latvijos, kur ką tik vykusiuose parlamento rinkimuose daugiausiai balsų gavo (23 proc.) atvirai prorusiška „Santarvės centro" partija, vadovaujama Rygos mero Nilo Ušakovo, tik prieš keletą savaičių, pačiame Rusijos karo Ukrainoje įkarštyje, pareiškusio, kad Vladimiras Putinas Rusijai – pats geriausias, koks tik gali būti, prezidentas. Guodžia tai, kad „Santarvė" šiuose rinkimuose vis dėlto gavo mažiau nei praėjusiuose, vykusiuose 2011 m., – tuomet gavo 28,6 proc. Visos trys partijos iš ministrės pirmininkės Laimduotos Straujumos vadovaujamos koalicijos gavo daugiau balsų ir užsitikrino 61 vietos daugumą Seime, kuri gali padidėti, jeigu prie jos prisidėtų ketvirtoji partija. Dvi centro dešiniosios partijos gavo po šiek tiek mažiau vietų negu „Santarvė": „Vienybė" – apie 21 proc., Žaliųjų ir valstiečių sąjunga – apie 20 proc. Nacionalistinis Nacionalinis aljansas – apie 16 proc. (kai šis komentaras buvo rašomas, skaičiavimai dar buvo išankstiniai). Jau prieš rinkimus šios Latvijos partijos pareiškė, jog po rinkimų su prorusiškąja „Santarve", kurios ir finansavimas nėra skaidrus, į koaliciją neis.

Broliukai Latvijoje visus nepriklausomybės dešimtmečius balansuoja ant skustuvo ašmenų, nes ten beveik pusę gyventojų sudaro rusakalbiai. Pastaroji žinia skirta ir mums, nors mūsų padėtis tautiniu požiūriu geresnė – reikia dar labiau susiglausti. Reikia vienytis. Reikia taikytis. Reikia rinktis mažesnę blogybę, jeigu tik yra tokia galimybė. Dėl didesnių tikslų galima ranką paspausti ir buvusiam oponentui. A. Kubilius ne kartą yra sakęs, kad galėtų bendradarbiauti, yra netgi išgelbėjęs socialdemokratų mažumos Vyriausybę. Tik ar sutiktų socialdemokratų vadovas Algirdas Butkevičius ir kai kurie kiti, ypač atėję iš LDDP ir LKP? Prieš praėjusius rinkimus žurnalistų klausiamas kairiųjų vadas sakė, kad koalicija su konservatoriais suniveliuotų ideologijas. Yra tokia galimybė, tas tiesa, bet Vokietijoje socialdemokratai juk netapo krikščionimis demokratais. Tokia žinia būtų labai skausminga ir nemažai daliai konservatorių, kurie vis dar laukia ir nesulaukia Socialdemokratų partijos, kaip buvusios Komunistų partijos ideologijos tęsėjos, atsiprašymo (bent atsiprašymo) dėl dalyvavimo okupacinėse struktūrose ir atgailavimo.

DRAUGAS
(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284
Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.
Subscription Rates: $150.00.
Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

GARBĖS PRENUMERATA **$250.00**
JAV – metams **$150.00** • 1/2 metų **$80.00** • 3 mėn. **$57.00**
Pirma klase: kasdien – **$340.00** • visos savaitės **$240.00**
Kanadoje (USD): – metams **$390.00** • 1/2 metů **$210.00** • 3 mėn.**$110.00**
Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams **$615.00** • 1/2 metų **$315.00**
Į Lietuvą reguliariu paštu – metams **$120.00** • 1/2 metų **$66.00**

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA
JAV – metams **$95.00** • 1/2 metų **$70.00** • 3 mėn. **$48.00**
Kanadoje (USD) – metams **$150.00** •1/2 metų **$120.00** • 3 mėn.**$75.00**
Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams **$220.00** •1/2 metų **$120.00**
Į Lietuvą reguliariu paštu – metams **$70.00**

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame.
„Draugo" prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė – Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė – Renata Šerelytė
rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį ir kalbą neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

Administracijos el. paštas:
skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org

NUOMONĖ

Žurnalistinės praktikos įžvalgos:

žlugusi Europos kultūra, tuščiagalvių kartos bumas ir... saldus pienas

RŪTA ANDRIUŠKEVIČIŪTĖ

Šią vasarą viešėdama Jungtinėse Amerikos Valstijose turėjau galimybę prisidėti prie „Draugo" komandos ir parašyti keletą straipsnelių. Kitaip tariant, „Drauge" atlikau žurnalistinę praktiką. Šį straipsnį rašau jau būdama gimtojoje Lietuvoje ir jau spėjusi įsitraukti į paskutiniųjų bakalauro studijų metų ritmą. Tai nebus rimtas, išsamus ar itin profesionalus žurnalistinis „produktas". Šiame straipsnyje apibendrinsiu savo vasaros įspūdžius, kuriais noriu pasidalinti su jumis, „Draugo" skaitytojai.

Pradėsiu atsigręždama į netolimą praeitį. Viename pirmųjų straipsnių „Ar JAV iš tiesų pažadėtoji žemė?" savęs klausiau, kur kiekvienam iš mūsų yra toji pažadėtoji žemė ir ko reikia, kad būtum laimingas. Ši vasara man padėjo suprasti, kad laimė, ko gero, yra per daug trapi ir žmogus niekada nesijaus visiškai laimingas visa savo esybe – nuo atokiausio sielos bei minčių užkaborio iki paskutinio ištreniruoto ar suglebusio raumens. Tam visada trukdys galvos skausmas, trinantis batas, gurgiantis skrandis, artimųjų ilgesys, konfliktas su viršininku ar draugu, sąžinę slegianti nuodėmė, neužbaigti darbai bei dar šimtai įvairiausių priežasčių, iš kurių bent vieną kiekvienas iš mūsų galėtume pritaikyti sau. Norint jaustis laimingam reikia išmokti vertinti tai, ką turi tą akimirką ir stengtis pasinerti į tos minutės džiaugsmus. Tik atradę akimirkos laimę ir neieškodami tobulybės mes galėsime pasakyti, kad esame išties laimingi bei gyvename savo pažadėtoje žemėje.

Paradoksalu, tačiau tik dabar, būdama Lietuvoje, suvokiu, kad vasarą mano pažadėtoji žemė buvo Jungtinės Valstijos, nors tuo metu man taip neatrodė. Ko gero viena juokingiausių priežasčių, kodėl tuo metu gyvenimas Amerikoje man nepatiko – saldintas pienas. Visiškai teisingai – saldintas pienas. Nesu tikra, ar visas Amerikoje parduodamas pienas (manau, kad tikrai turėtų būti ir išimčių) yra su cukrumi, bet per vasarą pamėginusi bent tris pieno rūšis, supratau, kad vienoje stiklinėje pieno yra 11–12 gramų cukraus. Išties, paragavusi gryno pieno, o ne kartu su sausais pusryčiais, nustebau dėl tokio saldumo. Tačiau ne tik pienas, bet ir bet kokia konditerija ar gėrimai yra žymiai saldesni nei Lietuvoje. Šis nereikalingas cukraus perteklius mane tiesiog varė iš proto ir neleido apsvaigti nuo Amerikos tobulybės, apie kurią įprasta girdėti.

Iš tiesų, neketinu peikti šios šalies, nes ji siūlo daugybę galimybių, tereikia išmokti jomis pasinaudoti. Kiekvienas nebijantis darbo žmogus Jungtinėse Amerikos Valstijose gali kažką pasiekti bei susikurti pilnavertį gyvenimą su visais patogumais. Tačiau toks, sakyčiau, nesunkiai pasiekiamas gėris (juk tereikia noro ir šiek tiek pastangų) žmones pernelyg išpaikino ir atitolino nuo bet kokių pastangų būtinybės. Baisiausia tai, kad vykstant nepaliaujamam „vesternizacijos" procesui ir Vakarų (ypač Amerikos) įtakai vis labiau didėjant, visas šis „noro, kad būtų patiekta ant lėkštelės" virusas atkeliauja ir į Lietuvą bei kitas Europos šalis. Mano nuomone, viso to padarinys bus žlugusi unikali Europos kultūra bei tuščiagalvių kartos bumas.

Kita vertus, vilties, kad mano negatyvi ir depresiją kelianti prognozė neišsipildys, teikia tokie optimizmo žiburiai kaip Jungtinių Amerikos Valstijų lietuvių bendruomenės. Ko gero didžiausią įspūdį šią vasarą man paliko ne aplankyti Amerikos miestai ar žymiausi paminklai, bet JAV gyvenantys lietuviai. Praktikos metu daugiausia teko rašyti apie lietuvių bendruomenių organizuojamus renginius, kuriuose teko dalyvauti. Turiu pripažinti, kad prieš atvykstant į JAV, to tikrai nesitikėjau pamatyti. Tautiečių bendruomeniškumas, organizuotumas, vienas kito palaikymas bei lietuviškų tradicijų puoselėjimas mane sužavėjo. Tokie renginiai kaip Joninės, Putnamo piknikas, Frackville Lietuvių dienos stebino ir džiugino vienu metu. O ką jau bekalbėti apie fenomenalią „Neringos" stovyklą!

Grįžus į Lietuvą man labai trūksta optimistiškai nusiteikusių ir laimingų lietuvių, kurie džiaugtųsi savo tautybe. Vis dėlto, būdama Lietuvoje stengiuosi skleisti žinią apie laimingus lietuvius, kad ir kur jie bebūtų. Pati taip pat stengiuosi džiaugtis tuo, kas esu ir kur gyvenu. Ko gero, pradėjau labiau vertinti gimtinę. Už tai turiu padėkoti „Draugui" bei jo skaitytojams, apie kuriuos ir buvo paskutinė šio straipsnio, kurį labiau būčiau linkusi vadinti laišku iš Lietuvos, dalis.

Atidaromas LR garbės konsulatas Wisconsine

Leslie Liautaud paskirta Lietuvos Respublikos garbės konsule Wisconsino valstijai. „Man yra didelė garbė būti paskirtai šioms svarbioms pareigoms, kurios suteiks galimybę stiprinti santykius tarp Lietuvos ir Wisconsino", – pareiškė Leslie Liautaud. – Aš didžiuojuosi savo šeimos lietuviška kilme ir jaučiu stiprų ryšį su Lietuva ir jos žmonėmis. Aš laukiu progos plėsti bendradarbiavimą tarp Lietuvos diplomatų ir Amerikos vadovaujančių asmenų politikos, žemdirbystės, sveikatos ir mokslo srityse, kreipiant ypatingą dėmesį į verslo plėtimą ir santykių tarp menininkų skatinimą."

Spalio 13-tą dieną Madisono mieste, WI, Leslie Liautaud garbės konsulato įsteigimo proga ruošia priėmimą Lietuvos ministrams ir garbės konsulato darbuotojams. Į priėmimą atvyksta Lietuvos premjeras Algirdas Butkevičius, užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius ir Lietuvos ambasadorius JAV Žygimantas Pavilionis. Ambasadorius Pavilionis pareiškė, kad Lietuvai yra labai svarbu turėti garbės konsulatus, kurie skleidžia lietuvišką kultūrą tarp vietinių gyventojų ir tuo pačiu atveria Lietuvos verslo ir prekybos galimybes su kitais kraštais. Ambasadorius Pavilionis pabrėžė, kad Liautaud šeima jau dešimtmečiais gina Lietuvos bylą Amerikoje ir visame pasaulyje. Jis pasidžiaugė, kad Leslie Liautaud sutiko imtis garbės konsulės pareigų ir pastebėjo, kad ji pasižymi energija ir kūrybinėmis įžvalgomis.

Leslie Liautaud ir jos vyras Jimmy John Liautaud yra „Jimmy John's Gourmet Sandwiches" įmonės savininkai. „Jimmy John's" tinklas turi 2 000 restoranų Amerikoje (43 valstijose), juose dirba 63 000 žmonių. Vien Wisconsine yra 90 „Jimmy John's" restoranų. Tai vienas iš greičiausiai besiplečiančių restoranų tinklų Amerikoje, atidarantis naują restoraną kiekvieną dieną. Leslie Liautaud tikisi, kad jos patirtis padės plėsti verslo galimybes tarp Lietuvos ir Wisconsin valstijos.

Leslie Liautaud taip pat viliasi plėtoti santykius tarp scenos meno darbuotojų Lietuvoje ir Amerikoje.

LR garbės konsulė Leslie Liautaud „Twitter" nuotr.

Nuo pat jaunystės scena jai nesvetima. Ji dirbo choreografe Ibsen Dance Theatre ir Westport baleto akademijoje Kansas City, MO. Ji taip pat reiškiasi kaip dramaturgė. Jos sukurtos dramos buvo pastatytos Kansas City, Čikagoje ir Champaign, IL. Leslie Liautaud išbandė savo jėgas ir kaip rašytoja – neseniai pasirodė jos romanas „Black Bear Lake".

Leslie Liautaud uošvė Gražina Gudaitytė Liautaud jau daugelį metų yra pašventusi Lietuvos verslo, sveikatingumo, socialinių reikalų, mokslo ir kultūros puoselėjimui. Ji finansavo Auksučių ūkio ir miškų centrinio pastato statybą. Jos a. a. tėvelio atminimui pastatas buvo pavadintas Jurgio Gudaičio centru. Gražina Liautaud taip pat žinoma savo veikla „Lietuvos Vaikų vilties" organizacijoje, jos dėka buvo įkurtas ortopedinės chirurgijos skyrius Vilniaus universiteto vaikų ligoninėje, o daugelis Lietuvos vaikučių galėjo atvykti į Čikagą medicininei pagalbai, kuri jiems buvo neprieinama Lietuvoje. Leslie Liautaud pasiryžusi sekti savo uošvės pėdomis, puoselėdama bendradarbiavimą tarp Lietuvos ir Amerikos.

2014 metų gegužės mėnesį Leslie Liautaud kartu su savo vyru Jimmy John ir uošve Gražina Liautaud nuvyko į Lietuvą. Jie susitiko su ISM Vadybos ir Ekonomikos universiteto studentais. Grįžę Amerikon, Leslie ir Jimmy John Liautaud įsteigė stipendijų programą ir jau suteikė stipendijas penkiems ISM universiteto studentams. „Teikti paramą Lietuvos žmonėms ir juos garsinti, tai vienas didžiausių mano troškimų", – pareiškė Leslie Liautaud.

URM ir „Draugo" info

RYTYS

Rytỹs – rytinis, iš rytų pučiantis vėjas. Puslapis „Rytys" pristato JAV lietuvių naujienas iš rytų pakrantės valstijų.

Redaktorė Vaida Lowell • El. paštas: draugas.east.coast@gmail.com

Koncertu pagerbtas Lietuvos žydų genocido aukų atminimas

Lietuvos generaliniame konsulate New Yorke žydų genocido aukų atminimui skirtame renginyje apsilankė Lietuvos užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius.

Solistė Kristina Malinauskaitė atliko Maurice Ravel, Antano Belazaro, Aleksandro Kačanausko ir Giuseppe Verdi kūrinius.
Algirdo Grybo nuotraukos

Rugsėjo 23 d. Lietuvos generaliniame konsulate New Yorke vyko solistės Kristinos Malinauskaitės koncertas, jai pritarė tenoras Erik Bagger, akompanavo Dalia Sakas. Renginio metu susirinkusiuosius sveikino su vizitu JAV viešėjęs Lietuvos Užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius. Koncertas buvo skirtas paminėti Vilniaus geto likvidavimo metinėms. Renginyje dalyvavo ir New Yorko Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Algirdas Grybas.

Programoje skambėjo Maurice Ravel, Antano Belazaro, Aleksandro Kačanausko, Giuseppe Verdi kūriniai.

Kristina Malinauskaitė yra baigusi Fiorello H. LaGuardia muzikos, meno ir vaidybos mokyklą New Yorke. Ji įgijo vokalo bakalauro laipsnį Muzikos konservatorijoje prie Roosevelt universiteto Čikagoje. Kristina dainavo „Amore Opera", „Bronx Opera", „Martina Arroyo Foundation", „dell'Arte Opera Ensemble" ir kitų operos kompanijų pastatymuose.

Dainininkės sukurtų vaidmenų sąraše yra Olimpija (kompozitorius Jacques Offenbach – „Hofmano istorijos"), Despina (kompozitorius Wolfgang Amadeus Mozart – „Visos jos tokios"), Pirma Fėja (kompozitorius Henry Purcell „Fėjų karalienė"), Pirma Ragana (H. Purcell „Didonė ir Enėjas"), Meilė (kompozitorius Christoph Willibald Gluck – „Orfėjas ir Euridikė"). Kristina taip pat atliko kompozitoriaus Franz Schubert kūrinio „Mišios Nr.2, G-dur" soprano solo ir Lieschen partiją Johann Sebastian Bach „Kavos kantatoje". Vienas iš paskutinių vaidmenų buvo Philonia naujai parašytoje operoje – farse „La Zombiata" „Fresh Squeezed Opera Company" teatre.

Lietuvos gen. konsulato New Yorke info

Lietuviai dalyvavo tarptautiniame festivalyje

Jim Hand ir Irenos Adickienės nuotraukos

Jau penkti metai Šv. Jeronimo parapija (Largo, Florida) pakvietė Lietuvių klubą dalyvauti jų rengiamame tarptautiniame festivalyje. Šv. Jeronimo parapija susideda iš įvairių etninių grupių. Parapijos organizuojamas festivalis suteikia galimybę susipažinti su šiomis etninėmis grupėmis.

Rugsėjo 28 d., sekmadienį, kasmetinis festivalis prasidėjo šv. Mišiomis, kurių pradžioje į bažnyčią buvo įneštos visų dalyvaujančių tautų vėliavos. Lietuvių klubo valdyba paruošė tautodailės parodėlę. Dalyviai galėjo paragauti tradicinių lietuviškų patiekalų: bulvių plokštainio, varškės sūrio, šakočio ir „grybukų".

„Saulutės" mokyklos mergaitės šoko „Kepurinę"; porą lietuviškų šokių atliko ir pramoginių šokių grupė „Ritmas". Susirinkusieji buvo sužavėti šokėjų grakštumu ir puošniais tautiniais drabužiais. Lietuvių klubo valdyba dėkinga Irenai Adickienei ir Dalei Goceitienei už „grybukų" kepimą, lietuviško sūrio pagaminimą bei Yolantai Rymantienei už pagalbą paviljone.

Parengta pagal „Lietuvių žinias", Nr. 458

Pagaliau pertrauka! „Saulutė" archyvo nuotraukos

„Saulutė" su jauduliu pradeda naujus mokslo metus

VITA BLOUGH

Rugsėjo 14 d., po įspūdingų vasaros atostogų, ir vėl prasidėjo mokslo metai lietuviškoje mokykloje „Saulutė" (St. Petersburg, Florida). Metus pradėjome žvaliai: su pusryčiais, kava ir tėvelių susirinkimu. Vaikučiai džiaugėsi vėl susitikę ir dalijosi vasaros įspūdžiais.

Buvo apžvelgti praėję metai ir aptarti nauji mokslo metai bei jų tikslai. Visi draugiškai nutarė, kad reikia ir toliau puoselėti lietuvių kalbos mokymą, paįvairinti pamokas, įtraukti gramatikos, literatūros, istorijos bei lietuviško folkloro užsiėmimus.

Tėveliai ir mokytojai labai dėkingi Kazickų šeimos fondui (The Kazickas Family Foundation) už ilgalaikę paramą mokyklai. Be šio fondo paramos negalėtume suteikti vaikučiams tokios plačios lietuvių kalbos ir Lietuvos pažinimo programos.

Taip pat labai ačiū kunigui dr. Matui Čyvui už jo dosnumą – 500 dolerių auką pradėjus naujuosius mokslo metus. Tai didžiausia asmeninė piniginė auka mokyklos istorijoje.

Ilgametė mokyklos vedėja Jūratė Navickienė, padėkojusi už gražius ilgus metus, praleistus mokyklėlėje, atsisakė savo pareigų. Buvo išrinkti nauji mokyklos vadovai: mokyklos vedėja tapo mokytoja Vita Blough, o Agnė Milbutas buvo vienbalsiai išrinkta tėvų komiteto pirmininke. Taip pat džiugu, kad mokytojų gretas papildė jauna mokytoja Miglė Mamuniškytė. Miglė yra 4-osios emigracijos bangos atstovė, gimusi, augusi ir mokslus ėjusi Lietuvoje. Džiugu, kad mūsų gretas papildo jauna energija.

Norisi paminėti ir buvusią mokytoją bei meno vedėją Rasą Kay – esame jai dėkingi už jos indėlį. Rasos sukurti šventiniai pasirodymai būdavo kupini grožio, originalumo, humoro bei gilios minties. Nors Rasa nemokytojaus šiais metais, ji sutiko prisidėti kaip mūsų mūza – įkvėpėja.

Džiugu, kad mūsų gretose liko mokytoja Renata Zubernis. Ji – tarsi mokyklėlės kertinis akmuo, be kurio visos mūsų sienos subyrėtų. Nepaisant to, kad Renata yra viena daugiausiai valandų dirbanti ir dar spėjanti mokytis mama, ji atranda laiko ir mūsų mokyklėlei. Jos indėlis labai svarbus – ji vaikučius moko lietuvių kalbos gramatikos ir rašybos, taip pat yra kupina idėjų bei patarimų, kaip pasiekti mūsų mokyklos klestėjimo. Šią vasarą Renata su dukra Ema dalyvavo mokytojų stovykloje „Dainavoje" ir iš ten parsivežė daug idėjų.

Dėkingi esame ir Raimondai Misiūnas, kuri sutiko toliau eiti iždininkės pareigas. Tai atsakingas ir kruopštumo reikalaujantis darbas. Džiaugiamės, kad ir šiais metais Raimonda apsiėmė tvarkyti mokyklėlės fondus.

Su jauduliu širdyje laukiame šių naujų mokslo metų. Turime daug idėjų ir labai daug pasiryžimo ne tik mokyti vaikučius, bet ir įdiegti jiems pagarbą Lietuvai, sudominti jos kultūra ir paveldu.

Parengta pagal „Lietuvių žinias", Nr. 458

Naujoji mokytoja Miglė Mamuniškytė dirba su jauniausiais mokyklėlės vaikučiais.

Kokios gi tos lietuviškos raidės?

Visuomenė kviečiama prisiminti išskirtinius karių ir piliečių poelgius

Vilnius (kam.lt) – Lietuvos kariuomenė kviečia visuomenines organizacijas, mokslo, kultūros, savivaldos ir kitas įstaigas, dalyvaujančias bendruose kariuomenės ir visuomenės projektuose, taip pat pavienius civilius asmenis teikti kandidatus „Lietuvos karžygio" apdovanojimui.

„Šis apdovanojimas įsteigtas pagerbti žmones, išsiskiriančius savo dvasinėmis ir moralinėmis nuostatomis, savo gyvenimu ar tam tikrais poelgiais, demonstruojančiais išskirtinę – karžygio dvasią. Manau, tai gražus, jau tradicija tapęs būdas paskatinti mūsų visuomenės pilietiškumą", – sakė Lietuvos kariuomenės vadas generolas majoras Jonas Vytautas Žukas.

Lietuvos kariuomenės vado gen. mjr. J. V. Žuko sudaryta „Lietuvos karžygio" nominantų vertinimo komisija vertins kilnių istorijų aprašymus, remdamasi tokiais kriterijais, kaip nesavanaudiškumas ir valia, liudijanti išskirtinį atsidavimą ir ryžtą.

Konkurso „Lietuvos karžygys" tikslas – įvertinti ir skatinti kilnius gyvenimo poelgius, prisidėti prie pilietinės visuomenės kūrimo. Konkurse gali dalyvauti KAS institucijų ir jų padalinių kariai, valstybės tarnautojai, darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, taip pat jų šeimų nariai ar kiti asmenys, prisidedantys prie šalies gynybos stiprinimo, kurie savo poelgiais rodo deramą pavyzdį visuomenei.

Pagrindiniam nominantui įteikiama „Lietuvos karžygio" statulėlė. Iš bronzos išlietą 30 cm aukščio kario su Gediminaičių stulpais statulėlę sukūrė skulptorius Romas Kvintas. Karžygio statulėlę menininkas kūrė atsižvelgdamas į istorikų ir karybos entuziastų atkurtą Lietuvos didžiojo kunigaikščio Algirdo epochos kario atvaizdą, ekipuotę ir ginklus.

Septintąjį kartą organizuojamo renginio nominantai bus pagerbti Lietuvos kariuomenės dienos išvakarėse.

Išeivija kviečiama prisidėti. Istorijų aprašymus siųsti iki šių metų spalio 25 dienos el. paštu: laimis.bratikas@kam.lt.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė **Aušra Jasaitytė Petry** • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: **ausra67@sbcglobal.net**

,,Paslapčių ieškonė'14" — Washington, DC - 4

DONATAS RAMANAUSKAS

Skiltis, kuri atlieka visas užduotis ir pirmoji pasiekia galutinį punktą, laimi ,,Paslapčių ieškonę'14".

Šių metų ieškonės galutinis taškas buvo LR ambasada, kurią pirmoji pasiekė skiltis ,,Gudriosios mašinytės". Ji sėkmingai atliko visas užduotis ir laiku įveikė atkarpas. Toliau vietos pasiskirstė taip:

2. ,,Trenkti traukiniai"
3. ,,Greičiausi pilotai"
4. ,,Sparnuotos kojos"
5. ,,Super keliautojai"
6. ,,Žaibuojančios mašinos"
7. ,,Tik Heelies"
8. ,,Auksiniai vienračiai"
9. ,,Neatpažįstami skraidantys apelsinai" (neužskaityta)
10. ,,Plaukiantys pasportukai" (neužskaityta)

,,Paslapčių ieškonės'14" – Washington, DC pabaiga. Kad ši ,,ieškonė" ilgam išliktų atmintyje visi dalyviai, vadovai ir keletas svečių įsiamžino galutinėje stotelėje – LR ambasados kieme.

Skiltimis baigus šių metų ,,ieškones", visi dar ilgai aptarinėjo rezultatus, aiškindamiesi, kodėl kai kurioms skiltims sekėsi gerai, o kitoms sunkiau, kodėl taip skirtingai skiltis įveikdavo paskirtas užduotis, kodėl skyrėsi laikas tarp atkarpų ir t. t. Žinoma, kiekviena skiltis unikaliai atliko savo ,,ieškones" ir tikrai įgyvendino aštuntą skautų įstatą: ,,Skautas linksmas, susivaldo ir nenustoja vilties".

Po to ,,ieškonės" dalyviai ir palydovai buvo kviečiami pavalgyti šilto maisto (dešrelių, kotletų...) ir atsigaivinti šaltais gėrimais. Buvo patiektos šviežios daržovės, vaisiai ir net specialiai tai progai dekoruotas (su PI-DC ,,logo") pyragas.

Po dviejų valandų į ambasadą pagaliau atvyko ir paskutinė skiltis. Iš dešimties skilčių aštuonios įvykdė visas užduotis ir baigė visą ,,Ieškonės kelią".

Vėliau vyko premijų įteikimas. Trečią vietą užėmusi skiltis ,,Greičiausi pilotai" laimėjo pirmos pagalbos vaistinėles. Antroje vietoje esanti skiltis ,,Trenkti traukiniai" laimėjo ,,Titanium" puodelius. O pirmą vietą užėmusi skiltis ,,Gudrios mašinėlės" laimėjo geros kokybės žiūronus.

Po premijų įteikimo vadovai dėkojo ir apdovanojo tuos, kurie vienaip ar kitaip prisidėjo prie šių metų ,,Paslapčių ieškonių'14" suruošimo. Remigijus Belzinskas apdovanojo keturis Clevelando prit. sk., kurie sėkmingai įveikė 250 mylių kelionę dviračiais į ,,Paslapčių ieškonę". Gintas Taoras įteikė Donatui Ramanauskui 50 metų skautavimo ženkliuką, o Tomas Dundzila padėkos plakatėliais apdovanojo D. Ramanauską ir Aušrą Petry.

Nuoširdi padėka: Vydūno Fondui, kuris jau trečią kartą finansiškai remia ,,Paslapčių ieškonę"; Maitinimo komandai; skautams ir skautėms, dalyvavusiems ieškonėje (be jų nebūtų ,,PI"); stočių (Užtvarų, Kliūčių, Pertraukos) vadovams; palydovams; registracijos vedėjai Danutei Molytei-Hoffman; iždininkui Pauliui Mickui; komendantams ir palydovams Aldonai Martinkaitei ir Jonui Vaičikoniui; Washington, DC vadovams-ėms: Rolandui Kačinskui, Algiui Šilui ir Izabelei Howes. Didelis skautiškas ačiū skiriamas pagrindiniams ieškonės organizatoriams: Gintai Remeikytei-Gedo, Aušrai Petry ir Tomui Dundzilai, kurie, pradedant nuo 2013 rugsėjo mėnesio, nepailstamai dirbo, planavo, sprendė iškilusias problemas, kad įvyktų ši ,,Paslapčių ieškonė".

Crystal City grupė

Palydovė Regina Ramanauskaitė

Paskutinį kartą ambasados kieme sugiedojus ,,Ateina naktis", supratome, kad mūsų pastangos buvo to vertos.

Mes tikimės, kad vienas iš mūsų pagrindinių tikslų – suvesti kartu lietuvišką, skautišką jaunimą, kad užsimegztų naujos draugystės ir būtų tęsiamos senos, kad skautai išmoktų kažką naujo ir smagiai praleistų laiką – buvo įgyvendintas.

O ar bus dar viena ,,Paslapčių ieškonė"? Vilniuje? Clevelande? New Yorke? Los Angeles? Montrealyje?

Iki pasimatymo!

Prie Lt. Harris kapo

Donato Ramanausko nuotraukos

Z. ir A. Jonynai apdovanoti Žūvančiųjų gelbėjimo kryžiumi

Praėjo 74-eri metai nuo Antrojo pasaulinio karo pradžios, 73 metai nuo vokiečių okupacijos pradžios, kai prasidėjo žydų tautos naikinimas. Nepaisant tuometinės Lietuvos valdžios ir aukštų pareigūnų kreipimosi į okupantų valdžią, naikinimas nebuvo sustabdytas. Atsimenu, kaip pas mus į ūkį atbėgdavo mirties siaubo apimti žmonės, ieškodami gelbėjimosi. Mano tėveliai juos slapstė, valgydino, rizikuodami savo gyvybėmis. Tarp gelbėtojų buvo Agutė ir Feliksas Valaičiai, Stanaičiai, Liorentai, Kudirkos. Gelbėjom nelaiminguosius, nepaisant, kad už žydų gelbėjimą buvo skiriama mirties bausmė. Kiekvieno žmogaus gyvybė mūsų šeimoj buvo ir yra aukščiausia vertybė. Per tuos 70 su viršum metų laiko dulkės aptemdė anų laikų geradarių darbų prisiminimus, išnyko patys herojai, sunku surasti ir po pasaulį išblaškytus jų palikuonis. Tačiau mano šeimą nušvietė džiugi žinia: daktaras Izaokas Glikas sutikęs Leoną Narbutį ir gavęs mano telefono numerį, paskambino man pranešti, kad jis atsimena Antaniną ir Zigmą Jonynus, jų šeimą, atsimena mane – Rimgailę. „Jūs išgelbėjote mano mamą, brolį, dvi seseris ir mane nuo mirties", – pasakė jis. Daktaro Gliko pareiškimas tarsi ryto šviesa po nakties, sugrąžino ir nušvietė metų metais aptemdytus praeities prisiminimus. Sugrįžo atmintin didvyriški mano tėvelio pasiekimai, kaip jis, būdamas caro kariuomenėj, ant savo arklio nešdamas sužeistą draugą išvedė savo kariuomenės dalinį iš vokiečių kariuomenės apsupimo. Už tai buvo apdovanotas Šv. Jurgio kryžiumi. Kaip jis, baigiantis revoliucijai, sugebėjo sekretoriauti centriniame Petrapilio lietuvių karininkų komitete ir kartu studijuoti agrikultūrą Petrapilio akademijoj, o taip pat ir ranka kirilica parašė laikraštį, kuris vėliau tapo spausdintu „Laisvu žodžiu". Kaip jis, grįžęs po karo, Dotnuvos akademijoj užbaigė agrikultūros ir miškininkystės studijas, padėjo atstatyti po karo sudegintus tėviškės pastatus, padėti tėvams išleisti į mokslą jaunesnį brolį Vytautą (menininką) ir Antaną – ekonomistą. Man nuostabu.

1920 m. sukūrė šeimą su Antanina Plaušinaityte, tiek pat geros valios ir altruistiška, pasiturinčių Suvalkijos ūkininkų dukra ir paveldėjo iš tėvų 40 hektarų ūkį Pieciškių kaime, Žvirgždaičių valsčiuje. Išaugino sūnų ir dvi dukras. Iš valdžios išpirko šalia ūkio buvusį 190 hektarų Lestnistovos – Putinų dvarą.

Administracinis darbas savo nuosavybėse nepatenkino kūrybingos Zigmo asmenybės. Jis jautė pareigą besikuriančiai tėvynei, visa širdimi ir visomis jėgomis. Jis įsijungė į valstybingumo atkūrimą. Suorganizavo Šakių apskrities ūkininkų vienybės sąjungą, jai pirmininkavo, kūrė būdus pakelti žemės produktyvumo, javų, bekonų, pieno produktų eksportą į Vokietiją. Organizavo plentų taisymo ir kitų įmonių kūrimą, skolindavo pinigų besikuriančioms įmonėms – besikeliančiai Lietuvai.

1944 metai atnešė skausmingus Tėvynės ir tėviškės praradimo išgyvenimus. Kai antrą kartą sovietų tankai riedėjo Lietuvos keliais ir miestais ir mes gavome žinią, kad esame ištremtųjų į Sibirą sąraše, neabejojom, kad reikia palikti mylimus namus ir skirtis su savo Tėvyne. Į mūsų kiemą suvažiavo 38 *padvados*: giminės, kaimynai ir aukšti valdžios pareigūnai, pasitikėdami mano tėvelio gera valia, strateginiais sugebėjimais. Priglaudė mus Vokietija. Nuo tada prasidėjo mūsų benamių gyvenimas. Blėstant viltims, kad karui pasibaigus mes grįšim į savo namus, jis būdamas DP stovykloje Vokietijoje susirašinėjo su savo jaunystės draugu, gyvenančiu Amerikoje, ir jau planavo kaip reikės kurti gyvenimą naujame žemyne – išmoko staliaus („carpenters") amato.

Atvykęs į Ameriką, su to paties draugo finansine pagalba, nupirko 12 akrų žemės plotą – sodą Chesterton, IN. Čia, nepaisant bajoriškos kilmės nei senyvo amžiaus kirto ir rovė krūmais apaugusią žemę ir per septynis sunkaus darbo metus drauge su sūnum Vyteniu pastatė namus Beverly – antrąją tėviškę šeimai. Čia augo sūnaus dukrelės, savaitgaliais lankėsi dukterų šeimos. Įkūręs savuosius namus, jis įkūrė ir Beverly Shores Lietuvių klubą, buvo pirmasis klubo pirmininkas, valdybos narys, atkūrė Ūkininkų Vienybės sąjungą. Čia gyvendamas jis parašė atsiminimus „Mano gyvenimo praeitis". Bendradarbiavo spaudoje, aukojo lietuvybės ir Lietuvos atkūrimo tikslams. Neilgai buvo lemta džiaugtis tėveliui savo pasiekimais, nesulaukė jis nė savo svajonės – laisvės Lietuvai atgavimo. 1970 m. rugsėjo 29 d. nustojo plakti pavargusi jo širdis. Dr. Gliko žinia atnešė mano sielai besitęsiantį džiaugsmą. Džiaugsmą, kad jis, sulaukęs 80 metų, atsimena mano tėvus, atsimena mane – Rimgailę, kad jis pats gelbėjo ligoninėse kitų gyvybes daugiau nei 80 metų, kad jis iškėlė mano tėvelius į pagarbos aukštumas ir kad mes savo ruožtu galim palikti kilnumo pavyzdį ateities kartoms.

Antanina ir Zigmas Jonynai, 1924 m.

Rugsėjo 19 d. Lietuvos prezidentūroje pasigėrėtinai gražiose iškilmėse Prezidentė Dalia Grybauskaitė Žūvančiųjų gelbėjimo kryžiais apdovanojo Antaniną ir Zigmą Jonynus, taip pat Agutę ir Feliksą Valaičius. Jonynų medalį priėmė šeimos įgaliotinė – dr. Andrea Zotovas (anūkė), Valaičių – jų dukra Irena Polikaitienė su vyru Juozu Polikaičiu. Drauge su Andrea iškilmėse dalyvavo dr. Karilė Jonynas (anūkė), Larisa Bronisas (proanūkė), brolio vaikai Dalia ir Vaidotas Jonynai.

Šį straipsnį parengė
duktė Rimgailė Jonynaitė,
remdamasi Z. Jonyno „Mano gyvenimo praeitis".

Iškilmės Prezidentūroje š. m. rugsėjo 19 d. Iš k.: Dalia Jonynas, Larisa Bronisas, dr. Andrea Zotovas, Prez. Dalia Grybauskaitė, dr. Karilė Jonynaitė ir Vaidotas Jonynas. Nuotraukos iš šeimos albumo

Garbingas profesorės titulas – vaikų ir paauglių psichiatrijos specialistei

Daugiau nei 13-ka metų dirbanti vaikų psichiatrijos srityje, daktarė Sigita Plioplienė vadovauja neuropsichiatrijos klinikai, priklausančiai vaikų ir paauglių psichiatrijos departamentui bei epilepsijos centrui, įkurtam Čikagos Ann & Robert H. Lurie vaikų ligoninėje ir Northwestern universitete. Jos vadovaujama klinika pagal organizacinę struktūrą, klinikines, mokslines bei mokymo programas yra vienintelė tokio pobūdžio klinika JAV.

Dr. Sigita Plioplienė įgijo neurologijos specialybę Vilniau universiteto medicinos fakultete. Toliau tęsė mokslą Illinojaus universitete Čikagoje, kur baigė psichiatrijos rezidentūrą, o vaikų psichiatrijos specializaciją – Northwestern universitete ir Children's Memorial Hospital.

Dr. Plioplienė kryptingai dirba neuropsichiatrijos srityje, aktyviai dalyvauja mokslinėje bei mokomojoje veikloje, atlikdama klinikines studijas ir dirbdama su vaikų psichiatrijos ir neurologijos rezidentais, psichologijos ir socialinių mokslų studentais.

Ilgametis darbas ir pasiekimai vaikų psichiatrijoje neliko nepastebėti.

Dr. Sigita Plioplienė

Northwestern universitas ir Feinberg medicinos fakultetas suteikė dr. Sigitai Plioplienei garbingą psichiatrijos profesorės titulą. Ji tapo viena iš penkių vaikų ir paauglių psichiatrijos profesorių dirbančių Čikagoje.

Šis svarus profesinis pasiekimas prasmingai ženklina Lietuvių bendruomenės Amerikoje narių nuopelnus. Nuoširdžiai sveikiname profesorę dr. Sigitą Plioplienę tokio garbingo įvertinimo proga ir tikime, kad ir toliau jos vardas atsispindės moksliniuose pasiekimuose bei aukštuose veiklos įvertinimuose.

Giedrė Vencius

LIETUVA IR PASAULIS

Parengė Vitalius Zaikauskas

Vyriausybė nusistatė savo kitų metų veiklos prioritetus

Vilnius (Vyriausybės info) – Vyriausybė kitais metais didžiausią dėmesį skirs ekonomikos augimui, užimtumo ir socialinės įtraukties didinimui; šalies ūkio finansinio tvarumo užtikrinimui ir nuosekliam biudžeto pajamų didinimui; energinio efektyvumo ir energetinio saugumo didinimui; švietimo, mokslo, kultūros ir sveikatinimo politikos įgyvendinimui gerinant šių paslaugų kokybę ir prieinamumą bei Europos Sąjungos, užsienio ir gynybos politikos stiprinimui. Tokius penkis pagrindinius veiklos prioritetus 2015 metais patvirtino Ministrų kabinetas.

Svarbūs darbai numatyti gerinant verslo sąlygas (pagal „Doing Business" problemines sritis), kuriant kvalifikacijų žemėlapį, skatinant investicijas į inovatyvią gamybą ir paslaugų kūrimą, kuriant jungtinį mokslo ir verslo iniciatyvų finansavimo modelį, didinant darbo santykių lankstumą, pertvarkant šilumos ūkį (visų pirma Vilniuje ir Kaune), siekiant narystės Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijoje, taip pat krašto apsaugos ir kitose prioritetinėse srityse.

Kitų metų biudžetas – yra kur pasistengti

Vilnius (ELTA) – Prezidentūra teigiamai vertina, kad kitų metų biudžeto projekte yra bandoma sumažinti socialinę atskirtį, užtikrinti finansinę drausmę ir investuojama į valstybės apginamumą, tačiau pasigenda dėmesio kovai su šešėliu, mano, kad iš valstybinių įmonių dividendų būtų galima surinkti daugiau ir akcentuoja, kad svarstant dėl šildymo lengvatos panaikinimo neturi būti pamiršti socialiai jautriausi gyventojai.

G. Kaminskaitė-Salters

„Matosi ir daug teigiamų punktų, bet ir yra dar kur galima būtų pasistengti", – 2015 metų biudžeto projektą įvertino Prezidentės vyriausioji patarėja ekonominiais ir socialinės politikos klausimas Giedrė Kaminskaitė-Salters.

Tarp teigiamų punktų Prezidentės vyriausiosios patarėjos vertinimu, matosi, kad yra vykdomi socialiniai įsipareigojimai ir yra bandoma sumažinti socialinę atskirtį.

,,Tam yra skirta 180 mln. litų pensijų kompensavimui, minimali mėnesinė alga yra pakelta iki 1 035 litų nuo spalio 1 dienos, yra skirtas biudžetas kultūros ir švietimo darbuotojams atlyginimams padidinti, ir kas yra labai aktualu dabartiniame kontekste, yra investuojama į valstybės apginamumą. Be to matome, kad ir yra stengiamasi užtikrinti finansinę drausmę, tai yra stabilumą, ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą", – vardijo G. Kaminskaitė-Salters.

Valstybė neliko be ,,vairininko"

Vilnius (ELTA) – Trims svarbiausiems šalies asmenims – Prezidentei Daliai Grybauskaitei, Seimo pirmininkei Loretai Graužinienei ir premjerui Algirdui Butkevičiui išvykus į užsienį, šalies vairas nelieka apleistas.

,,Viskas lieka savo vietose. Ne kartą apie tai yra kalbėta ir Konstitucinis Teismas, man atrodo, yra pasisakęs, kad šių laikų pasaulyje išvykimas nereiškia negalėjimo atlikti savo pareigas. Komunikacijos, susisiekimas, elektroninės informacijos priemonės išsprendžia šias problemas. Todėl nereikėtų vertinti tokios situacijos iš kažkokios viduramžiškos tribūnos", – sakė Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto (TSPMI) dėstytojas, politologas Alvidas Lukošaitis.

Pasak politologo, kol kas tokioje situacijoje, kai yra išvykę valstybės vadovai, ypatingų praktinių problemų nebuvo kilę.

Prezidentė Dalia Grybauskaitė spalio 8 d. išvyko į Italijos miestą Milaną, kur dalyvauja Europos Sąjungos aukšto lygio konferencijoje nedarbo problemoms spręsti.

Tuo tarpu Seimo pirmininkė su darbo vizitu lankosi Italijos sostinėje Romoje, kur spalio 6–8 dienomis dalyvauja Azijos ir Europos parlamentinės partnerystės susitikime.

Premjeras Algirdas Butkevičius su darbo vizitu vieši JAV.

Kviečiama dalyvauti nuomonių apklausoje

Vilnius („Draugo" info) – Visuomenės nuomonės tyrimų centras ,,Vilmorus" Užsienio reikalų ministerijos užsakymu atlieka užsienyje gyvenančių lietuvių internetinę apklausą. Apklausos tikslas – geriau išsiaiškinti užsienyje gyvenančių lietuvių nuomonės tendencijas dėl užsienio lietuvių poreikių ir ryšių su Lietuva stiprinimo. Anketa anoniminė, ši informacija apibendrintoje formoje bus panaudota gerinant ryšius su užsienio lietuviais.

Ši apklausa skirta visiems užsienyje gyvenantiems lietuviams (tikslinė grupė: suaugusieji nuo 18 metų amžiaus, gyvenantys užsienyje ne trumpiau kaip 6 mėnesius), kurie nori išreikšti nuomonę dėl savo poreikių, bendradarbiavimo ir ryšių su Lietuva stiprinimo, pateikti savo vertinimus, kaip jaučiasi užsienyje gyvenantys lietuviai bei rekomendacijas diasporos politikos formavimui ir įgyvendinimui.

Labai prašome užpildyti anketą asmeniškai, taip pat išplatinti savo draugams ir pažįstamiems.

Pildyti čia: https://www.surveymonkey.com/s/M5TLM5H

Sankcijos Rusijai veikia

Rusijos rublis. AFP/„Scanpix" nuotr.

Maskva (BNS) – Rusijos valiutos kursas spalio 6 dieną pasiekė visų laikų žemumas – vienas JAV doleris kainavo daugiau negu 40 rublių.

Tuojau po to, kai atsidarė Maskvos rinkos, rublio kursas nusmuko iki 40,05 rublio už dolerį. Tai buvo pirmasis atvejis, kai Rusijos nacionalinės valiutos kursas nusileido žemiau psichologiškai svarbios 40 rublių už dolerį ribos.

Pastaraisiais mėnesiais rublio kursas smarkiai traukė žemyn dėl įvairių veiksnių, įskaitant Vakarų šalių paskelbtas sankcijas dėl Rusijos vaidmens Ukrainos krizėje, taip pat mažėjančių naftos kainų.

Kaip teigia analitikai – ir tai tik pradžia. Pasak jų, ypač didelis rublio šuolis žemyn turėtų būti iškart po Naujųjų metų.

Ebolos epidemijos rizika JAV – maža

Washingtonas (ELTA) – Plintant nerimui dėl Ebolos Jungtinėse Valstijose, Prezidentas Barack Obama pamėgino nuraminti šalies gyventojus. Epidemijos Jungtinėse Valstijose rizika yra „nepaprastai maža", – pareiškė jis. To priežastis – „pasaulinio lygio" sveikatos sistema bei tai, kad sukėlėjas neplinta oru.

Tačiau jo vyriausybė labai rimtai vertina Ebolos pavojų, sakė Prezidentas po Baltuosiuose rūmuose vykusio susitikimo su aukštais pareigūnais. Kad būtų galima užkirsti kelią galimam Ebolos proveržiui JAV, ketinama oro uostuose labiau kontroliuoti keleivius. Kaip vyktų tokia kontrolė, B. Obama nepasakė.

Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) duomenimis, Ebola Vakarų Afrikoje jau nusinešė beveik 3 500 gyvybių.

Susitikime Baltuosiuose rūmuose, be kitų, dalyvavo valstybės sekretorius John Kerry, gynybos sekretorius Chuck Hagel, sveikatos sekretorė Sylvia Burwell bei krašto saugumo sekretorius Jeh Johnson. Konsultacijose vaizdo ryšiu dalyvavo ir viceprezidentas Joe Biden.

Pabėgėlius gabenantys asmenys uždirba milijardus

Viena (ELTA) – Nelegaliai gabendami pabėgėlius iš Afrikos į Europą ir iš Lotynų į Šiaurės Ameriką, nusikaltėliai, Jungtinių Tautų (JT) duomenims, kasmet uždirba apie 7 mlrd. dolerių (5,6 mlrd. eurų). Tai pareiškė Vienoje įsikūrusio Jungtinių Tautų Narkotikų ir nusikalstamumo prevencijos biuro (UNODC) vadovas Jurijus Fedotovas.

Tarptautinės migracijos organizacijos (IOM) duomenimis, vien tik šiais metais jau žuvo daugiau kaip 3 000 pabėgėlių, mėginusių Vidužemio jūra pasiekti Europą. Nuo 2000-ųjų, IOM vertinimu, pasaulyje žuvo iš viso apie 40 000 migrantų, norėjusių pabėgti į kitą šalį.

Rusijos karo lėktuvai dažniau provokuoja NATO

Washingtonas (BNS) – Prie Lenkijos ir Baltijos šalių oro erdvės NATO pajėgų perimamų Rusijos karo lėktuvų skaičius labai išaugo nuo kovo mėnesį Maskvos įvykdytos Krymo aneksijos, pranešė NATO pareigūnas.

„Šiemet tokių perėmimų skaičius yra pusantro karto didesnis nei pernai – jaučiame smarkų padidėjimą", – pareiškė NATO pareigūnas Lasko oro pajėgų bazėje Lenkijoje.

„Tai ne tik provokacijos bet ir reikšminga saugumo problema", – sakė pareigūnas, atkreipdamas dėmesį į galimą keleivinių lėktuvų ir neregistruotus skrydžius atliekančių Rusijos lėktuvų susidūrimo pavojų.

Tai darydami jie nepateikia skrydžio plano ir jų atsakikliai būna išjungti, jie nesikalba su skrydžių dispečeriais, – pridūrė pareigūnas.

Rusijai kovo mėnesį surengus Krymo aneksiją ir įsikišus į įvykius rytinėje Ukrainoje, NATO keturis kartus sustiprino savo patruliavimą naikintuvais „F-15", „F-16", „Eurofighter" ir žvalgybos lėktuvais AWACS.

Iš viso šešis milijonus gyventojų turinčios šios trys Baltijos šalys negali savarankiškai užtikrinti savo gynybos.

„Jie (Rusijos lėktuvai) priartėja pakankamai arti, kad išprovokuotų, – sakė jis. – Jie tikrai nepasiklysta".

Tačiau pareigūnas patikino, kad Rusijos lėktuvai niekada neįskrido į NATO oro erdvę ir kad bet koks toks žingsnis sukeltų „reikšmingą paaštrėjimą".

VERSLO NAUJIENOS

Lietuviai ir amerikiečiai gamins galingiausią pasaulyje lazerį

Sutartį pasirašo Lietuvos lazerių gamintojos „Ekspla" direktorius Kęstutis Jasiūnas (k.).
URM-ELTA nuotr.

Čekijos sostinėje Prahoje spalio 6 d. pasirašyta sutartis dėl ES mokslinių tyrimų projekto „ELI-Beamlines" įgyvendinimo. Jo metu bus gaminama didžiausia šio tipo lazerių sistema pasaulyje. Sutarties pasirašyme dalyvavo Lietuvos ir JAV ambasadoriai Prahoje Aurimas Taurantas ir Andrew H. Shapiro, Lietuvos lazerių gamintojos „Ekspla" direktorius Kęstutis Jasiūnas, amerikiečių bei čekų partneriai.

Projektą įgyvendins Čekijos fizikos institutas kartu su JAV kompanijos „National Energetics" ir „Ekspla" susivienijimu.

„Ekspla" vardu sutartį pasirašė jos direktorius K. Jasiūnas, o jos reikšmę ne tik šioms valstybėms, bet ir visos Europos bei pasaulio mokslui savo sveikinimo kalbose pabrėžė Lietuvos ir JAV ambasadoriai, Čekijos vyriausybės atstovai, mokslininkai bei verslininkai.

Susivienijime su JAV kompanija „Ekspla" laimėto 40 mln. JAV dolerių vertės projekto metu Europos mokslinių tyrimų komplekse netoli Prahos bus pagaminta ir įdiegta ultra didelio intensyvumo lazerinė sistema.

Ši sistema bus net 10 kartų galingesnė už iki šiol sukurtas tokio tipo lazerių sistemas. Ji bus naudojama plazmos ir didelio energijos tankio fizikos, molekulinių, biomedicinos, medžiagų mokslo tyrimuose, dalelių srautų greitinimui. **ELTA**

Pasirašytas susitarimas dėl klinikos Vilniuje įkūrimo

Ministras pirmininkas Algirdas Butkevičius per vizitą JAV susitiko su Pittsburgho universiteto Medicinos centro vadovu Jeffrey Romoff ir dalyvavo šiame centre pasirašant bendradarbiavimo susitarimą tarp Baltijos medicinos tyrimų instituto ir kompanijos „Strategic Business Initiatives, LLC".

„Džiaugiuosi turėdamas progą apsilankyti viename iš geriausių ir garsiausių pasaulio medicinos centrų. Lietuva yra kitoje Žemės gaublio pusėje, tačiau mums labai įdomi ir svarbi jūsų praktinės bei akademinės medicinos sintezės patirtis", – sakė Lietuvos Vyriausybės vadovas, pridurdamas, kad tokia patirtimi pasinaudoti leis pasirašomas susitarimas, kuriuo numatoma įkurti naują kliniką Vilniuje.

Pasak susitikimo dalyvių, šiuolaikinės medicinos technologijos, valdymo patirtis sveikatos apsaugos srityje ir operatyvūs paslaugų pacientams teikimo būdai – tai sritys, kuriose šalys galėtų sėkmingai bendradarbiauti.

„Ką tik tapome naujos ir ambicingos mokslo ir verslo iniciatyvos liudininkais. Pitsburgo universiteto Medicinos centras, bendradarbiaudamas su Lietuvos partneriais, nusprendė atidaryti naują kliniką Vilniuje. Sveikinu ir džiaugiuosi tokia privačia iniciatyva. Simboliška, kad susitarimas pasirašytas spalio mėnesį – nuo 1985 m. minimą kaip kovos su krūties vėžiu mėnesį", – sakė Lietuvos ministras pirmininkas po susitarimo pasirašymo.

Pittsburgho universiteto Medicinos centre dirba daugiau kaip 62 tūkst. darbuotojų, jam priklauso 21 ligoninė su daugiau nei 5 tūkst. lovų pacientams. **ELTA**

Pradėtas tyrimas dėl automobilių nesklandumų

Jungtinių Valstijų saugumo reguliavimo pareigūnai pradėjo tyrimą dėl 938 tūkst. „Ford Motor Co" pagamintų sedanų techninių nesklandumų. Iš klientų gauti nusiskundimai, kad automobilių vairo sistemoje atsirado trikdžių.

Nacionalinė greitkelių ir eismo saugumo administracija (NHTSA) pradėjo tyrimą, kurio metu preliminariai bus įvertinti „Ford" 2010-2012 metų gamybos modeliai „Ford Fusion", „Fusion Hybrid", „Lincoln MKZ", „MKZ Hybrid" bei „Mercury Milan".

Jeigu preliminarus tyrimas patvirtins atsiradus techninių nesklandumų, gamintojai teks atšaukti automobilius ir keisti netinkamas dalis.

NHTSA nurodo gavusi 508 nusiskundimus dėl vairo sistemos netinkamo veikimo – vairo stiprintuvas nustodavo veikti be jokios aiškios priežasties. Keturiuose skunduose nurodoma, kad dėl apsunkusio manevravimo įvyko eismo įvykiai, tačiau apie sužalojimus nepranešama. **ELTA**

Pradėti verslą Lietuvoje lengviau nei D. Britanijoje

Naujausias Pasaulio ekonomikos forumo tyrimas rodo, kad verslą Lietuvoje yra lengviau pradėti nei Didžiojoje Britanijoje. Lietuvoje tai užtrunka 6,5 dienos, Didžiojoje Britanijoje – 12 dienų, praneša „The London Economic". Lietuva taip pat įvardijama kaip mažiau biurokratiška valstybė nei Didžioji Britanija – Lietuvoje verslui pradėti reikia vidutiniškai 4 formalių procedūrų, Didžiojoje Britanijoje – 6.

Pasaulio ekonomikos forumas skaičiuoja 144 pasaulio ekonomikų indeksą, kurį sudarant yra atsižvelgiama į nuosavybės teisės, mokesčių lygį, vietinę konkurenciją. Lietuva taip pat giriama už mokslų plėtrą, kurią lėmė geros lietuvių anglų kalbos žinios ir išsilavinimas. Net 93 proc. lietuvių turi vidurinį arba aukštesnį išsilavinimą. Tik apie 40 britų po vidurinės mokyklos mokosi toliau, kai Lietuvoje tą daro apie 70 proc. žmonių.

Lietuva viršija Europos Sąjungos (ES) vidurkį verslumo, administravimo, valstybės pagalbos ir viešųjų pirkimų, galimybės gauti finansavimą ir verslo aplinkos srityse, teigiama Europos smulkiojo verslo akto ataskaitoje.

Lietuva dar turėtų stiprinti sritis, skatinančias įmones ugdyti ir tobulinti verslo įgūdžius mokslinių technologijų srityje, aktyviau mokyti darbuotojus darbo vietoje. **Vyriausybės info**

„Samsung" ir džiaugiasi, ir nerimauja

Didžiausia pasaulyje išmaniųjų telefonų gamintoja „Samsung Electronics" planuoja investuoti 14,7 mlrd. JAV dolerių į naują lustų (angl. chip) gamyklą Pietų Korėjoje. „Samsung" lustų gamyba tampa vis svarbesnė įmonės pelnui, nes išmaniųjų telefonų padalinys, kuriam tenka apie 60 proc. viso veiklos pelno, patiria augančią konkurenciją dėl pigių telefonų iš Kinijos. Analitikai prognozuoja, jog „Samsung" atminties lustų paklausa likusią metų dalį išliks stipri. Pasak įmonės, naujos gamyklos statyba prasidės kitąmet, o veikla – 2017 metais.

Tuo pačiu Pietų Korėjos technologijų milžinė praneša apie, lyginant su praėjusiais metais, 60 proc. sumažėsiantį savo trečiojo ketvirčio veiklos pelną. Bendrovės specialistų lūkesčiai smuko sumažėjus išmaniųjų telefonų „Galaxy" pardavimų apimtims. „Samsung" mobiliųjų telefonų gamybos padalinys, stambiausia įmonės veiklos atšaka, sunkiai vejasi savo rinkos konkurentes – Jungtinių Valstijų „Apple" bei kinų „Xiaomi" ir „Lenovo". Didžiausia įmonės rinkos naujiena, „Galaxy" išmanusis telefonas, praranda populiarumą ir nusileidžia pigesniems modeliams, taip pat turintiems didelės įstrižainės ekranus ir daugiafunkcines sistemas. **BNS**

Bus apmokestinami užrašai: WC, išvažiavimas, oras...

Kauno degalinės, protestuodamos prieš savivaldybės sprendimą apmokestinti informacinius užrašus kaip išorinę reklamą, praėjusią savaitę dviem dienoms išjungė švieslentes. Prie akcijos prisijungė per 60 Kauno degalinių.

Šia akcija protestuojama prieš Kauno miesto savivaldybės norą supainioti reklamos ir informacijos sąvokas. Kauno savivaldybė apmokestina degalines už visus užrašus, esančius degalinėje, nesivargindama įvertinti, ar tai reklama, ar vartotojui aktuali informacija todėl prašoma savivaldybės pakeisti šią ydingą praktiką.

Kauno miesto savivaldybė apmokestina degalinių tinklus ne tik už degalų kainų skelbimą, bet praktiškai už visus užrašus ar ženklinimus degalinės išorėje – „įvažiavimo" į ir „išvažiavimo" iš degalinės žymas, užrašus „oras", „vanduo", „plovykla", „dujos" ir kitus.

Geriausia reklama – iš lūpų į lūpas

Tyrimai rodo, kad reklamą internete pastebi trečdalis šalies gyventojų. Tačiau įprasti reklamos kanalai, pavyzdžiui, reklama televizijoje ar reklaminiuose leidiniuose, plakatuose prekybos centruose patraukia dvigubai daugiau žmonių, atitinkamai 62 proc. ir 58 proc. Tai parodė rinkos tyrimų bendrovės TNS LT atliktas tyrimas.

Vis tik daugiausiai dėmesio – net 76 proc. – atkreipianti reklamos forma Lietuvoje yra iš lūpų į lūpas, kuomet pirkėjai dalijasi teigiama ar neigiama patirtimi tiesiogiai ar komentaruose internete. Toks informacijos sklaidos būdas yra ypač svarbus perkantiems internetu. Nors tai mažiausiai investicijų reikalaujanti reklama, ją užsitarnauti galima tik įsiklausant į klientų lūkesčius ir suteikiant kokybišką prekę ar paslaugą.

Mažiausiai vartotojų dėmesio sulaukia reklama išmaniajame telefone, elektroniniame pašte, viešajame transporte ir socialiniuose tinkluose. Reklamai šiuose kanaluose visai neskiriantys dėmesio teigė atitinkamai 71 proc., 68 proc., 66 proc. ir 61 proc.

Didžiausia Lietuvoje rinkos ir žiniasklaidos tyrimų bendrovė TNS LT priklauso tarptautinei kompanijai TNS. TNS turi sukaupusi daugiau nei 60 metų patirtį rinkos tyrimų ir įžvalgų srityje. Jos atstovybės įsikūrusios daugiau nei 80-yje pasaulio šalių. **ELTA**

Valiutų santykis (2014 metų spalio 8 d.)

1 USD (JAV doleris) – 2,73 LTL
1 EUR (euras) – 3,45 LTL
1 AUD (Australijos doleris) – 2,37 LTL
1 CAD (Kanados doleris) – 2,40 LTL
1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų – 4,40 LTL
1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 2,15 LTL

„Bacardi" romas: daugiau kaip 150 metų verslo sėkmės istorija

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Kai kokiame nors Vilniaus ar Čikagos bare užsisakai taurę garsiojo „Mojito" kokteilio ar „Cuba Libre" su „Coca-cola", kurie puikiai atgaivina tvankią dieną, net nepagalvoji, kokią turiningą ir įdomią istoriją turi šiam kokteiliui naudojamas „Bacardi" romas, koks sudėtingas buvo jo išradėjo kelias, prasidėjęs nedideliame kurortiniame Sitges miestelyje netoli Barselonos ir atvedęs į Kubą, vėliau – į Jungtines Amerikos Valstijas ir kitas šalis.

„Bacardi" romo simbolis yra šikšnosparnis, kuris visada buvo laikomas sėkmės simboliu, taigi šeimos spirito varykloje Kuboje pamačiusi vaisinius šikšnosparnius, Doña Amalia Bacardí nusprendė, kad jie bus šeimos simbolis. Ir šiandien jis, pavaizduotas ant butelių, padeda šeimai ištverti viską, ką iškrečia likimas.

Šiandien kiekvienas turistas, įsigijęs apie 7 dolerius kainuojantį bilietą, gali aplankyti Sitges mieste esantį „Bacardi" centrą ir susipažinti su šios šeimos bei legendinio „Bacardi" romo istorija. Sitges miestelyje prie Viduržemio jūros gimęs Facundo Bacardi i Masso emigravo į Kubą 1830 metais. Jaunuolis sekė paskui vyresnius brolius. Kuboje jis ėmėsi prekybos, susikrovė šiokį tokį kapitalą ir vedė. Katalonas su žmona Amalia susilaukė šešių vaikų – dviejų dukterų ir keturių sūnų. Būtent gausi šeima ir stiprios vertybės padėjo pamatus Bacardi verslo plėtrai.

Ekspozicija pasakoja, kad kelias iki aukso gysla sušvitusio verslo buvo duobėtas. Po žemės drebėjimo 1852 metais Kuboje ėmė siausti choleros epidemija, kuri nusinešė dviejų Bacardi vaikų gyvybes – Juanas buvo šešerių, o Maria dar kūdikis. Šeima bėgo nuo pražūties atgal į Kataloniją. Grįžo tik po kelių mėnesių – prekybos verslas buvo žlugęs. F. Bacardi 1855 metais bankrutavo, bet, pasitelkęs į pagalbą prancūzų kilmės kubietį Jose Leoną Boutellier donas Facundo rado būdą, kaip panaikinti romo šlykštumą. Iki tol romas buvo pigus, prastai apdirbtas, sprangus gėralas, kurį maukė prasčiokai, o geresnės užeigos jį pardavinėti vengė.

Nedideliame ir jaukiame muziejuje galima sužinoti, kad Bacardi išvalė romą per medžio anglies filtrą ir supilstė gėrimą į ąžuolo statines, kad subręstų. Supratęs, kad naujas produktas turi garsinti jo vardą ir būti atpažįstamas, ant kiekvienos dėžės F. Bacardi riebiu šriftu išdegindavo užrašą „Bacardi M" (Bacardi Masso). Taip pat jis ėmė naudoti šikšnosparnio simbolį.

Facundo iš verslo pasitraukus 1877 metais, bendrovės prezidentu tapo jo vyriausiasis, 33 metų, sūnus Emilio. Facundo jaunesnysis tapo gamybos vadovu – nuo jo priklausė romo kvapas ir skonis. Jose tapo atsakingas už pardavimus. Šeimos turtai augo, o Kuba mėgino išsivaduoti iš Ispanijos priklausomybės. Facundo rėmė Ispanijos valdžią, o jo sūnūs – ne. Dėl paramos nacionalistiniams judėjimams Emilio atsidūrė už grotų – kalėjo ketverius metus.

Bacardi šeima nuolat įsitraukdavo į politikos sūkurius. Pasakojama, kad kai po Nepriklausomybės kovų Kubą užėmė Jungtinės Amerikos Valstijos, pačioje XIX amžiaus pabaigoje broliai Bacardi pasiūlė pasauliui gerti kokteilius „Cuba Libre" (romas, laimas ir kola) ir „Daiquiri" (romas, laimo sultys ir cukrus).

Viena iš Bacardi sėkmės priežasčių buvo geri santykiai su tuomete okupacine amerikiečių valdžia. Emilio Bacardi net gavo Kubos Santjago mero postą, nors ir toliau sukosi romo gamykloje. Į verslą Emilio įtraukė savo svainį Enrique Schuegą, kuris tvirtai nusprendė užkariauti užsienio rinkas – atidaryti gamyklas Barselonoje ir New Yorke, kuriose būtų į butelius išpilstomas Kuboje pagamintas romas.

Gamykla New Yorke veikė neilgai. 1920 metais JAV įsigaliojo *Sausasis* įstatymas, o salsos ritmu alsuojanti ir romu kvepianti Kuba tapo amerikiečių turistų rojumi. Gamyklą Emilio įkūrė Santjage. Kai į verslą įsitraukė trečia Bacardi karta, Havanoje verslininkai pasistatė įspūdingą „art-deco" stiliaus pastatą, kuris iki šių dienų puošia sostinę. Šeima kvietė ištroškusius amerikiečius išsilaisvinti, atvykti į Kubą ir „maudytis Bacardi romo voniose".

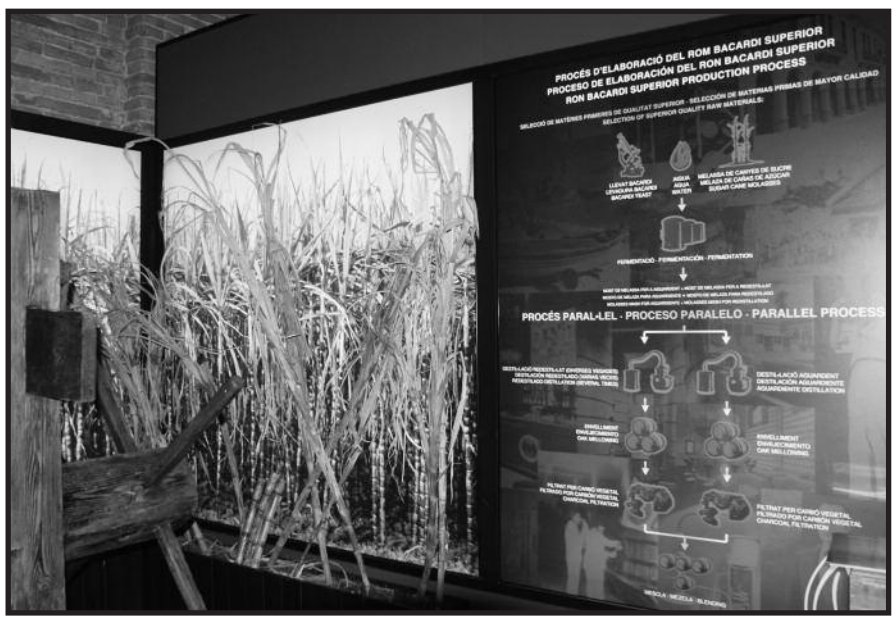

„Bacardi" įkūrėjo gimtajame Sitges veikia nedidelis muziejus. A. Vaškevičiaus nuotr.

Lankytojai sužino Bacardi šeimos istoriją ir patys gali pasigaminti garsųjį „Mojito".

Per Antrąjį pasaulinį karą verslą valdė Jose Boschas – Enrique Schuego žentas. Labiausiai jis rūpinosi „Bacardi" eksportu į New Yorką. Verslas augo, stiprėjo ir klestėjo, bet tada į valdžią atėjo Fidelis Castro. Bacardi greitai suprato, kad prieš Ameriką nusistatęs Fidelis jiems nebus naudingas. Šeima dosniai rėmė opoziciją, išeivių iš Kubos organizacijas. Tai negelbėjo. F. Castro vyriausybė uždraudė ir nacionalizavo privatų turtą ir net bankų sąskaitas, kurias pasiekė.

Bacardi verslą perkėlė į Bahamų salas, vėliau pastatė gamyklą Puerto Rike, kur pagamintu romu galėjo prekiauti JAV be importo muitų. Gelbėdamas verslą ir kurdamas naujas strategijas Jose Boschas visada jautė kartėlį. Jis troško keršto ir diktatoriaus Fidelio Castro kraujo. J. Boschas bendradarbiavo su CŽV, kurdamas diktatoriaus nužudymo planą. Be to, įsigijo amerikiečių bombonešį „B-26", kad galėtų slapta subombarduoti Kubos naftos gręžinius. Planas neišdegė, kai lėktuvo nuotrauką pirmame puslapyje išspausdino „New York Times".

„Bacardi" kompanijos būstinė dabar įsikūrusi Bermudų salose, Hamiltone. Ją valdo 16 narių valdyba, kurios pirmininkas yra Facundo L. Bacardi – įkūrėjo iš Sitges miestelio proproanūkis. Užtat Kuboje šiandien „Bacardi" romo nenusipirksi. Buvusioje bendrovės gamykloje valstybės įmonė gamina romą, pavadintą „Caney". 0,7 litro šio gėrimo butelis Ispanijoje dabar kainuoja apie 16 dolerių, Lietuvoje jis brangesnis – apie 20 dolerių.

Dabar skaičiuojama, kad per metus „Bacardi" parduoda 200 mln. butelių beveik 100 šalių. 26 kompanijos gamyklose dirba apie 6 tūkstančiai žmonių, o pardavimai siekia milijardus JAV dolerių. Bacardi šeimos imperijai dabar priklauso garsus italų vermuto ir putojančio vyno gamintojas „Martini & Rossi", „Dewar's" škotiško viskio ir „Bombay Sapphire" džino gamyklos. 2001 metais Bacardi nusipirko „Cazadores" tekilą, o 2004 metais už 2 mlrd. dolerių įsigijo Prancūzijoje vieną iš geriausių ir brangiausių degtinių pasaulyje gaminančią „Grey Goose".

Muziejuje Sitges „Bacardi" verslo istoriją pasakojantis jo direktorius mielai bendrauja su lankytojais, atsako į visus jų klausimus, pasiūlo nemokamai nusifotografuoti prie senojo didžiulės „Bacardi" pastato fotografijos. Visi gali pasižiūrėti filmą, kuriame įvairių kartų Bacardi šeimos atstovai pasakoja, ką jiems reiškia šis vardas ir kas jiems yra „Bacardi". Direktorius pasiūlo paragauti sirupo, naudojamo romui gaminti, taip pat vieną, o po to penkis kartus destiliuoto romo, kurio skonis išties ypatingas. Atidaręs butelį „Bacardi", jis pasiūlo juo sudrėkinti veidą, rankas – pasklinda švelnus kvapas, gėrimas puikiai dezinfekuoja.

Po to visiems prie baro susėdusiems lankytojams barmenas parodo, kaip taisyklingai pasigaminti „Mojito" ar „Cuba libre". Pasirodo, „Mojito" naudojamą mėtos lapelį, prieš dedant į stiklinę, reikia pliaukštelti tarp delnų, tada mėta paskleidžia ypatingą aromatą. Ir laimą reikia pjaustyti ne skiltelėmis, o pusę vaisiaus supjaustyti į tris dalis. Po to jau kiekvienas svečias gauna įrankius ir pats gali pasigaminti savo „Cuba Libre" ar „Mojito" – pjaustyti laimą, grūsti ledą, pliaukšėti mėtas ir naudoti sodos vandenį. Į taurę pilama apie 60 miligramų „Macardi", ir toks gėrimas su ledu išties puikiai gaivina tvankią ankstyvo rudens dieną.

SVEIKATA

Druska: kuo naudinga ar žalinga ir ar tikrai reikia jos atsisakyti

Druska – kasdien vartojamas maisto pagardas. Pastaruoju metu dažnai perspėjama apie druskos žalą organizmui. Tai nejaugi reikia valgyti tik prėską maistą? Juk druska vartojama ne vieną tūkstantmetį – kodėl šitiek amžių nekenkdavo, ar anksčiau druska buvo kitokia? Tikrai taip!

Svarbiausia – saikas

Druska – kristalinė cheminė medžiaga, sudaryta iš natrio ir chloridų, o mikroelementai tėra lašas jūroje.

Dažniausiai nė nesusimąstoma, kad druskos suvalgoma ne tiek, kiek įdedama į gaminamą maistą. Iš tikrųjų šios medžiagos yra beveik kiekviename pirktiniame produkte: duonoje, mėsoje, sūryje, padažuose. Anot Pasaulinės Sveikatos Organizacijos, žmogus per parą turėtų suvartoti iki 5 g druskos, šiek tiek daugiau siūloma tik aktyviai sportuojantiems žmonėms. Per daug suvartojamos druskos trikdo medžiagų apykaitą ir vidaus organų veiklą.

Norėdami sveikiau maitintis, išvengti antsvorio ir jo sukeliamų sveikatos sutrikimų, druskos turėtume vartoti nedaug. Kita vertus, šiek tiek druskos organizmui būtinai reikia. Be šios medžiagos sutrinka kūno skysčių (kraujo, ašarų, prakaito, seilių) gamyba. Esant druskos trūkumui, organizme mažėja kalcio, kuris būtinas nagams, plaukams ir kaulams. Natrio reikia organizmo audiniams augti, formuotis ir atsinaujinti.

Tradicinė kasamoji druska

Dauguma lietuvių maistui vartoja akmens druską. Joje dar yra jodo, fluoro ir druskai birumo suteikiančių sintetinių medžiagų. Iškasamoji druska dažniausiai būna chemiškai apdorojama ir valoma. Rafinuojant iš jos pašalinami mikroelementai. Natrio chloridas kartu su sunkiaisiais metalais kaupiasi žmonių organizmuose ir ilgainiui tampa daugelio ligų priežastimi.

Dažniausios – aukštas kraujospūdis, inkstų ligos, diabetas. Daug druskos neigiamai veikia ir išvaizdą – oda būna nelygi, patinusi, formuojasi celiulitas. Pasak vokiečių fizioterapeuto Sven Hurtig, žmogaus organizmui naudinga tik natūrali, chemiškai neapdorota druska. Būtent tokioje yra mineralų santykis, idealiai tinkantis žmonių ir gyvūnų organizmams. Vadinasi, net saikingai vartojama chemiškai apdorota druska kenkiame sveikatai.

Ar jūros druska sveikesnė?

Jūros druska išgaunama iš vandens telkinių: vandenynų, jūrų, ežerų. Šios druskos tarpusavyje gali labai skirtis. Tai priklauso nuo konkretaus vandens telkinio druskingumo, švaros ir kitų ypatybių.

Įprastai jūros druska mažiau perdirbama už akmens druską, todėl išsaugoma daugiau mikroelementų: kalio, magnio, fluoro. Priklausomai nuo druskoje esančių mineralų, ji gali būti karstelėjusi arba salsva. Jūros druska būna įvairių spalvų: balta, pilkšva, rožinė, marga. Iš pirmo žvilgsnio atrodo, kad jūros druska yra gerokai sveikesnė už akmens, tačiau tokia mintis – tik skubota išvada.

Jūros druska neretai būna užteršta kenksmingosiomis medžiagomis: gyvsidabriu, stronciu, kadmiu, arsenu. Taigi norintieji įsigyti sveikos ir be kenksmingų medžiagų druskos, turėtų pirkti ekologiškos, išgaunamos švariose vietovėse.

Druska su jodu – nenatūrali, bet naudinga?

Daugelis yra įsitikinę, kad jūros druska natūraliai turtinga jodo. Iš tikrųjų jūros druskoje natūraliai tėra tik jodo pėdsakų, todėl gamintojai specialiomis technologijomis papildo druską jodu.

Sveikatos specialistų nuomonės dėl joduotos druskos skiriasi. Vieni tvirtina, kad būtina rinktis joduotą druską, nes jodas dalyvauja skydliaukės hormonų sintezėje.

Skydliaukės hormonai tiroksinas ir trijodtironinas atsakingi už medžiagų apykaitos reguliavimą, organizmo augimą, protinį vystymąsi. Jeigu jų organizme trūksta, gali išvešėti skydliaukė, sutrikti organizmo vystymasis ir augimas, nėščiosios gali patirti komplikacijų ar net persileidimą. Vartojamoje druskoje jodo turėtų būti 20–40 mg/kg. Jei bus mažiau, organizmui gali šio mikroelemento pritrūkti, nes daug jodo išgaruoja druską gabenant ir ruošiant maistą.

Kiti specialistai tvirtina, kad druskos dirbtinai praturtinti jodu neverta, nes organizmas šio jodo neįsisavina.

Liaupsinama ir kritikuojama Himalajų druska

Ši iškastinė druska kartais vadinama Himalajų jūros druska, nes jos klodai glūdi maždaug 500 m gylyje teritorijose, kuriose prieš kelis šimtus milijonų metų tyvuliavo jūros. Dabar ten iškilęs Himalajų masyvas. Himalajų druska yra gryna, jos nereikia chemiškai apdoroti, todėl išlieka vertingosios medžiagos.

Himalajų druskoje yra net 84 aktyvūs biocheminiai elementai. Joje gausu geležies, kalcio, kalio, cinko, bario, seleno, magnio. Šią druską ypač vertina bioenergetikai. Pasak jų, seniausios pasaulyje Himalajų kasyklos yra sukaupusios itin vertingą milijonų metų senumo saulės energiją ir subtiliąją informaciją. Himalajų druska yra rožinės spalvos ir švelnaus skonio.

Tvirtinama, kad Himalajų druska yra vienintelė Žemėje, kuri nesikaupia žmogaus organizme, be to, kartu su vandeniu išplauna iš organizmo druskų perteklių, šlakus, valo skrandį, inkstus, kepenis, tulžį. Tai padeda reguliuoti kraujospūdį ir vandens kiekį kūno ląstelėse. Be to, Himalajų druska stiprina širdį, kaulus, kvėpavimo ir kraujotakos sistemas.

Nėra abejonės, kad Himalajų druska – puikus pasirinkimas, tačiau svarbu nepamiršti keleto dalykų. Pirmasis – pirkti patikimą prekę. Tik įsigydami sertifikuotos Himalajų druskos galite būti tikri, kad gaminys tikrai geras. Neverta pirkti pigios, tačiau nesertifikuotos Himalajų druskos, nes ji gali būti paprasčiausiai... nudažyta akmens druska.

Taip, tai tiesa! Apsukrūs ir nesąžiningi verslininkai įprastą druską nudažo rožine spalva ir parduoda keliskart brangiau, bet šiek tiek pigiau už tikrą, natūralią Himalajų druską. Kitas svarbus dalykas, kurio neturėtų pamiršti Himalajų druskos gerbėjai, tai saikas. Daugelio liaupsinamos „stebuklingos" Himalajų druskos pagrindas (apie 98 proc.) yra natrio chloridas. Taigi verčiau nepiktnaudžiauti ir neviršyti siūlomos druskos normos, rekomenduojamos parai (5–7 g).

„Fleur de sel" – brangiausia iš visų

Įprastai neverčiamas prancūziškos prabangiosios druskos pavadinimas reiškia „druskos gėlė". Šios rūšies druska renkama tik Prancūzijos Guérande miestelio apylinkėse ir tik vasarą. Ši druska ypatinga tuo, kad susiformuoja jūros vandens paviršiuje. Rinkėjai ploną druskos sluoksnį renka specialiais mediniais indais.

Pasak chemikų, ši druska niekuo nesiskiria nuo įprastos jūrų druskos, tačiau yra vertinama dėl itin smulkių ir tirpių kristalų, kurių nereikia perdirbti. „Fleur de sel" druskos skonis salsvas ir ypač vertinamas virtuvės šefų.

Pagal internetinę žiniasklaidą

TAI ĮDOMU:

- Lietuvoje druskos klodų nėra. Artimiausios kasyklos yra Lenkijoje, Ukrainoje ir Baltarusijoje. Daug druskos importuojama iš Rusijos ir Vokietijos.
- Druska gali suteikti ne tik sūrumo, bet ir sustiprinti saldumą, rūgštumą ar kartumą.
- Žmogaus organizmo skysčiai yra sūrūs.
- Tik 3 proc. Žemėje išgaunamos druskos yra panaudojama maisto pramonėje.
- Vienoje iš seniausių pasaulyje Sibiro kasyklų išgaunamos druskos kristalai yra tarsi brangakmeniai, nes yra idealios geometrinės struktūros.
- Druskos savybę ilgiau išlaikyti produktus šviežius pirmieji pastebėjo kinai maždaug prieš 5 tūkst. m.
- Tiems, kas įpratę patiekalus gausiai sūdyti druska, siūloma ieškoti kitokių būdų, pvz., gardinti maistą prieskoninėmis žolelės. Vietoj druskos į troškinius, sriubas ir kitus patiekalus galima įberti ciberžolių, kalendrų, raudonėlių, smulkintų jūros kopūstų.
- Išgarinus visus pasaulio vandens telkinius ir juose esančią druską paskirsčius tolygiai, Žemės paviršių padengtų beveik metro storio druskos sluoksnis.

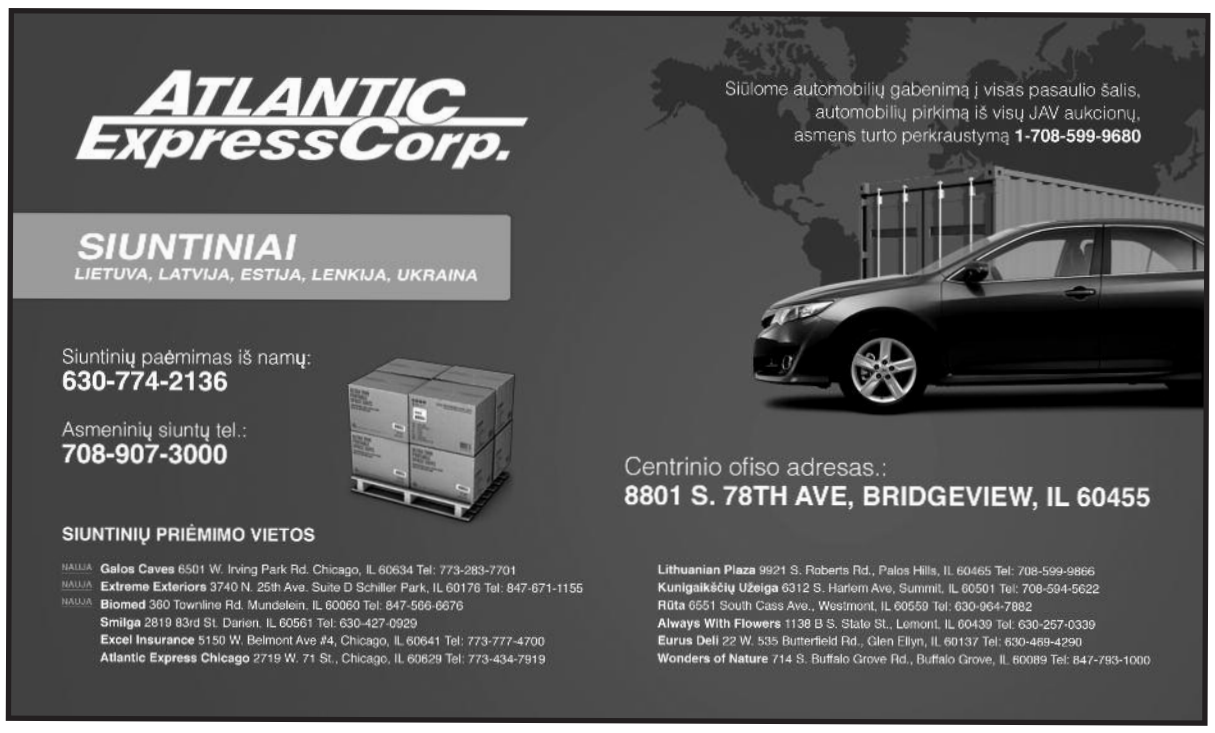

Kviečia XIII teatro festivalis

LAIMA APANAVIČIENĖ

Jau šį savaitgalį, spalio 10–12 dienomis Čikagoje vyks didžiulė teatro šventė – XIII teatro festivalis. Nuo 1968 metų, tuometinio JAV LB Kultūros tarybos pirmininko Anatolijaus Kairio sumanymu rengiamų festivalio tikslas – skatinti meno mylėtojus kurti, bendrauti, būti matomiems, domėtis teatro menu ir jo istorija. Jau daugiau kaip 45 metus festivalis sulaukia dalyvių ir žiūrovų susidomėjimo. Dabar būtų sunku suskaičiuoti, kiek kartų Čikagos ir kitų Jungtinių Valstijų miestų scenų uždanga vėrėsi spektakliams, kiek valandų kartu su atlikėjais džiaugėsi ir pergyveno tūkstančiai žiūrovų. Dar sudėtingiau suskaičiuoti ir įvertinti tą triūsą, kūrybinius bandymus ir ginčus, kurių neišvengia kūrėjai. Pagarbą ir susižavėjimą kelia visų pasišventusių teatralų ilgamečiai darbai.

Pasibaigus 2008 m. XII teatro festivaliui tuometinė ,,Draugo" vyr. redaktorė Dalia Cidzikaitė rašė: ,,Kiek teatro grupių atvyks į XIII teatro festivalį, sunku atspėti, bet kai kurie išvažiavo pažadėję kitą kartą atvežti dar profesionalesnį spektaklį" (,,Draugas", 2008 m. lapkričio 1 d.) Šiandien drąsiai galime pasakyti, kad kai kurie teatrai neužmiršo pasižadėjimo – XIII teatro festivalį atvyko trys teatrai – ,,Langas", ,,Žalios lankos" ir ,,Žaltvykslė", dalyvavę praėjusiame festivalyje.

Šių metų teatro festivalį drąsiai galime pavadinti tarptautiniu – jame dalyvauja teatro kolektyvai iš JAV (Detroit, MI teatras ,,Langas" ir Čikagos teatro sambūris ,,Žaltvykslė"), Kanados (Toronto teatro studija ,,Žalios lankos"), Lenkijos (Punsko lietuvių kultūros namų Klojimo teatras) ir Lietuvos (Jurbarko Konstantino Glinskio teatras).

Tad kviečiame visus spalio 10–12 deinomis atvykti į Jaunimo centrą (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636) ne tik pasižiūrėti spektaklių, bet ir aplankyti Čiurlionio galerijoje veiksiančią parodą ,,Išeivijos teatro JAV istorija". Na, o sekmadienį dalyvauti XIII teatro festivalio uždaryme ir plojimais padėkoti visiems, kas mums suteiks puikias prisilietimo prie teatro akimirkas.

Festivalį rengia JAV LB Kultūros taryba, o lėšas festivaliui skiria Lietuvių Fondas, kurio pagrindinis tikslas yra išlaikyti ir remti lietuvišką kultūrą.

XIII Teatro festivalis

XII teatro festivalio programa

Spalio 10 d., penktadienį, 7:30 val. v. – Toronto (Kanada) teatro studija ,,Žalios lankos". M. Camoletti ,,Vakarienė vištidėje" (rež. Daiva Botyrienė)

Spalio 11 d., šeštadienį, 10:30 val. r. – Toronto (Kanada) teatro studija ,,Žalios lankos". Spektaklis vaikams, K. Gudonytės ,,Stebuklų naktis" (rež. Daiva Botyrienė)

Spalio 11 d., šeštadienį, 1 val. p. p. – Jurbarko (Lietuva) K. Glinskio teatras. Spektaklis vaikams, B. Pūkelevičiūtės ,,Rimas pas Kęstutį" (rež. Danutė Budrytė-Samienė)

Spalio 11 d., šeštadienį, 7:30 val. v. – Punsko (Lenkija) lietuvių kultūros namų Klojimo teatras. B. Sruogos ,,Dobilėlis penkialapis" (rež. Jolanta Malinauskaitė-Vektorienė)

Spalio 12 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p. – Detroit, MI teatras ,,Langas". ,,Ženteliai" (pagal Bladykaitę) (rež. Jūratė Mikulevičienė)

Spalio 12 d., sekmadienį, 4:30 val. p. p. – Čikagos teatro sambūris ,,Žaltvykslė". Keturakio ,,Amerika pirtyje" (rež. Ilona Čiapaitė)

Jaunimo centre spalio 10 d., penktadienį, nuo 5:30 val. p. p. iki 7 val. v. – parodos ,,Išeivijos teatro JAV istorija" atidarymas.

Bilieto kaina į vieną spektaklį – 20 dol., vaikams iki 12 metų – 10 dol. Pasas į visus spektaklius – 50 dol. Į suaugusiųjų spektaklius vaikai įleidžiami tik nuo 8 metų amžiaus (jaunesniems vaikams bus organizuota priežiūra). Bilietus galite įsigyti Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos raštinėje, ,,Kunigaikščių užeigoje", kavinėse: ,,Old Vilnius", ,,Smilga", ,,Rūta" ir lituanistinių mokyklų raštinėse. Prieš spektaklius bilietai bus pardavinėjami prie įėjimo durų. Tinklalapyje http://teatrofestivalis.wix.com/teatro-festivalisbilietus galima nusipirkti per PayPal.

Info: lb.kultura@gmail.com

Festivalį remia Lietuvių Fondas

Darbai įkvepiantys ateičiai

Detroito JAV Lietuvių Bendruomenė nėra labai didelė, todėl mūsų teatro grupė ,,Langas" negali pasigirti narių gausumu. Šiandieninis gyvenimas verčia skubėti, lėkti, skaičiuoti. Amerikietiški atstumai ,,vagia" laiką keliuose. Planuodami savąją dieną turime tiksliai suplanuoti kiekvieną valandą numatyti, kam reikės daugiausia laiko. To pasekoje, teatro repeticijos, suplanuotos savam džiaugsmui, virsta į darbą po darbo...

Mūsų teatro ,,Langas" nariai, triūsia skirtingose pamainose ir vietovėse, todėl suderinti repeticijų laiką ypač sunku. Birutė dirba ,,slenkančiu" grafiku, Vytautas – naktinėje pamainoje, Remigijus dirba tolimųjų reisų vairuotoju. Jeigu šeštadienio vakaras tinka Dianai ir Algiui, tai Virginijai ir Artūrui visai negerai... Taip ir žaidžiame ,,repeticiju ruletę", laukdami visiems tinkamo laiko susiėjimui. Dažnai renkamės sekmadienio vakarais, lietuviškoje parapijoje. Tada, kai niekas nesinaudoja scena, kai turime galimybę pavaikščioti scenos grindimis, panardyti po užkulisius ir nors atmestinai apkalbėti būsimas dekoracijas, nors keliais žodžiais aptarti įgarsinimo ir apšvietimo klausimus.

Kuriant spektaklį per gan trumpą laiką tenka nužengti ilgą kelią. O kiek dar laiko praeina, kol išsirenki pjesę!... Randi rašinį, matai jį scenoje, o įgyvendinti neįmanoma – ir dėl aktorių trūkumo trupėje, o kartais dėl mažo veikėjų skaičiaus kūrinyje. Juk visus norisi užimti, suteikti jiems galimybę pasirodyti svarbiais, talentingais, įdomiais. Todėl eiga ,,Ką vaidinsime?" trunka gerokai ilgiau, nei pats spektaklio ,,gimdymas". Kartais tenka nusižengti net pjesės autoriui – kai ką keisti pjesėse, išmetant ir keletą veikėjų, detalių, ką padariau ir aš, statant Vidos Bladykaitės ,,Ženteliu".

Norėdama visiems palengvinti pritvinusią kasdienybę, daug laiko praleidau galvodama apie scenografiją, rūbus, detales, kurios man atrodė labai reikšmingomis ir svarbiomis. Džiaugiausi savo ,,artistukų" geranoriškumu, įgyvendinant manuosius sumanymus: vos tik pasiūlydavau kokią smulkmenėlę, kuri man atrodė nenusakomai sudėtinga, jau kitą repeticiją ji būdavo svetingai atsukta į mane visame gražume ir labai nuoširdi. Tai parodo norą būti kartu, stengtis, rūpintis vienas kitu. Po sunkių pastangų ir nusivylimų, nesėkmių, po to, kai pagauni save mąstant, jog šis pastatymas paskutinis ir niekada nieko daugiau... – tokie darbeliai ir vėl įkvepia ateičiai.

O po premjeros viskas atgyja, užsiliepsnoja nauja viltimi: Kurti ! Kurti! Kurti!....

Jūratė Mikulevičienė
Teatro grupės ,,Langas" režisierė

Teatro ,,Langas" nariai

Jurbarko (Lietuva) K. Glinskio teatras

Scena iš spektaklio „Vakarienė vištidėje". Iš kairės: Milena Ivaniukas, Arūnas Paransevičius, Daiva Botyrienė ir Ieva Naujokaitytė. „Žalios lankos" archyvo nuotr.

Pakeliaukime po juokingų aplinkybių pasaulį

Sunkios raudonos scenos užuolaidos su dviem veidais – linksmu ir liūdnu. Tai – tradicinis teatro simbolis, kurį pamatęs kiekvienas su nekantrumu laukia: kas įvyks pakilus scenos uždangai, kaip klostysis įvykiai, kokia istorija bus papasakota nuo scenos? O už tos uždangos vyksta nerimas, nekantrumas, aktoriams sunku suvaldyti savo jausmų bangas. Nesvarbu, ar aktorius profesionalas ar mėgėjas, didelis ar mažas. Tas nerimas, ta scenos riba, atskirianti juos nuo žiūrovo, vienija žmones burtis į teatro grupeles. Noras išreikšti save scenoje, sugebėjimas įsikūnyti į kuriamą vaidmenį, virsti įvairiais veikėjais traukia aktorius į teatrą ar teatro studiją.

2004 metais Toronte įsikūrė teatro studija „Žalios lankos", kurią nuoširdžiai priglaudė Toronto Prisikėlimo parapija ir Lietuvių namai. Studijos įkūrėjai Laisvis Širvinskas, Darius Stasiulevičius ir Daiva Botyrienė yra teatro mylėtojai nuo mažens. L. Širvinskas, vyriausias šios studijos režisierius, yra profesionalus aktorius, 1988 m baigęs Lietuvos valstybinės konservatorijos Aktorinio meistriškumo katedrą. D. Stasiulevičius – teatro mylėtojas ir dalyvis dar nuo mokyklos laikų, nepaisant šeimos bei mažų vaikų visuomet atrandantis laiko savo pomėgiui. Daiva Botyrienė, dabartinė teatro vadovė, su teatru „surišta" dar nuo vaikystės. Besimokydama pradinėje mokykloje ir gimnazijoje lankė Mokytojų namų teatrą, studijuodama Kauno technologijos institute dalyvavo šio instituto Studentų teatre, kuriam vadovavo tokie įžymūs Lietuvos aktoriai bei režisieriai kaip Leonardas Zelčius, Vytautas Grigolis, Sakalas Uždavinys bei kiti Kauno dramos teatro aktoriai bei režisieriai.

Studiją pavadinome „Žalios lankos" todėl, kad esame pilni energijos ir noro laisvai lakstyti po lankas ir įgyvendinti visas mūsų „žalias" svajones.

„Žalios lankos" ne vieną Toronto lietuvį yra nukėlusios į bulvių ir pelių karalystę (D. Čepauskaitės „Bulvinė pasaka", 2005 m.), Braškės ir Pienės namelius (V. Palčinskaitės „Aš vejuos vasarą...", 2006 m.). Kartu su studijos jaunaisiais aktoriais teko pakeliauti po H. Ch. Andersen pasaką „Nauji karaliaus drabužiai", 2008 m. ir pasijuokti iš dabitos karaliaus bei nerūpestingos karalienės, stebėtis apgavikų-siuvėjų apsukrumu. Pasimokėme iš mažųjų kačiukų, kaip padėti savo draugams ir artimiesiems (S. Maršako „Katės namai", 2010 m.).

2008 metais į XII Šiaurės Amerikos teatro festivalį Čikagoje, Toronto teatro studija „Žalios lankos" buvo atvežęs du spektaklius: spektaklį vaikams „Nauji karaliaus drabužiai" ir miuziklą suaugusiems „Eglė – Žalčių karalienė". Jame vaidinęs Narimantas Botyrius laimėjo festivalio apdovanojimą (Žalčių piršlys Anginas).

Į XIII teatro festivalį atvažiuojame su tradicine prancūziška komedija „Vakarienė vištidėje". Mūsų pasirodymas gal niekuo nenustebins, nieko nemokins. Norime, kad žiūrovai atsipalaiduotų, iš širdies pasijuoktų, gerai praleistų laiką. Aktoriai mėgėjai tikisi, kad žiūrovai jausis taip pat smagiai, kaip ir jie scenoje.

Tad dar kartą kviečiame visus ateiti į XIII teatro festivalio atidarymo spektaklį „Vakarienė vištidėje" ir kartu su sambūrio aktoriais nukeliauti į juokingų aplinkybių ir humoro pasaulį.

Daiva Botyrienė
„Žalios lankos" vadovė

Teatro „Žalios lankos" vadovė Daiva Botyrienė

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. CollegeDrive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708–361–5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų skausmų gydymas

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

Apsilankykite
„DRAUGO"
internetinėje svetainėje
www.draugas.org

ĮVAIRŪS

Reikalingas meistras
sutvarkyti siuvimo mašiną.
Tel. 708-737-9073

Norėčiau pirkti LEICA
fotoaparatą,
prašau skambinti
508-697-6602

■ Sąžininga moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Gali prižiūrėti 2 žmones, skaniai gamina valgyti, gali išleisti atostogų, turi dokumentus, geros rekomendacijos.
Tel. 708-691-6542.

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su grįžimu namo. Gali pakeisti savaitgaliais. Kartu gali dirbti ir vyras.
Tel. 708-691-6996

■ Moteris ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo lietuvių ar rusų šeimose. Geros rekomendacijos.
Tel. 630-863-1168.

■ Medikė ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Legalūs dokumentai, rekomendacijos. Siūlyti įvairius variantus. **Tel. 773-709-5990.**

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo, galimi pakeitimai.
Tel. 773-615-5235.

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Didelė darbo patirtis, minimali anglų kalba, nevairuoja. Gali pakeisti savaitgaliais.
Tel. 773-940-5264.

„Draugo" prenumeratoriai gali skaityti „Draugą" internete be jokio papildomo mokesčio.
Pageidaujantys turėtų parašyti apie tai administracijai:
administracija@draugas.org
ir gauti „log in" bei slaptažodį.

MŪSŲ STALUI

Ruošia **Nijolė Nausėdienė** • El. paštas: **nausediene@hotmail.com**

Moliūgai – rudens simbolis

Moliūgas yra graži dekoratyvinė daržovė, jo forma ir spalva žadina vaizduotę. Rudenį įvairaus dydžio ir formų moliūgas puošiami namai, iš moliūgų kuriamos įvairios kaukės, vazos, dubenėliai. Moliūgas yra Halloween šventės būtinas simbolis.

Spėjama, kad į Šiaurės ir Pietų Ameriką moliūgai per Beringo sąsiaurį atkeliavo iš tolimosios Azijos. Tačiau moliūgai buvo auginami Afrikoje ir Indokinijoje. Apie moliūgus sklinda įvairių legendų. Pasak senos Indokinijos legendos, visa žmonija ir gyvūnija kilusi iš moliūgų, augusių Dienbjenfu vietovėje prie Mekongo upės. Sakoma, kad ten moliūgo sėklas pasėjo du antžmogiai. Kai moliūgai išaugo ir pradėjo nokti, iš vieno pasigirdo žmogaus balsai, iš kito – gyvulių. Tačiau niekas negalėjo jų iš ten išleisti. Tik aplink Himalajus keliavęs Dievas perskėlė moliūgus ir iš vieno išleido įvairių rasių žmones, o iš kito – įvairią gyvūniją, todėl kinai ir laiko moliūgą daržo karaliumi.

Prancūzai XIX a. švęsdavo karališkojo moliūgo šventę. Išrinkę didžiausią moliūgą, turgaus aikštėje karūnuodavo, o visi susirinkusieji nusilenkdami išreikšdavo jam palankumą, pagarbą. Po to moliūgas būdavo supjaustomas ir išdalijamas susirinkusiems, iš jo virdavo sriubas.

Moliūgų šventės vyksta ir kai kuriose JAV vietovėse. Ypač toks paprotys garsus Illinojaus valstijoje, Eureka, kuri net laikoma pasaulio moliūgų sostine. Šios šventės metu prikepama daug moliūgų pyragų, karūnuojama moliūgų karalienė.

Šios daržovės tarp kitų užima ypatingą vietą – jų sudėtyje yra labai daug vitaminų: daugiausia karotino, taip pat kalio, fosforo, magnio, geležies, organinių rūgščių, be to, jose mažai ląstelienos, todėl jos be galo naudingos sergant įvairiomis virškinamojo trakto ligomis. Ir valgyti šių daržovių galima kiek telpa. Moliūgai turi šlapimą varančių savybių, tad juos būtinai turi vartoti širdies ar inkstų ligomis sergantys ligoniai, taip pat sergantys ateroskleroze, diabetu. Labai naudingos moliūgų sėklos.

Trintų moliūgų sriuba
(potage de potiron)

Iš daržovių tyrės lengva padaryti sriubą – tereikia atskiesti sultiniu, kuriame jos virė. Tokioms sriuboms labiausiai tinka didelės, ryškiaspalvės daržovės. **Šešiems asmenims** nudarykite bei plonai suraikykite du su pusę svaro moliūgų minkštimo ir vieną svogūną. Sudėkite į puodą, įberkite pagal skonį druskos, pipirų, supilkite pusantro puodelio vištienos sultinio ir uždengus 40 minučių virkite ant lėtos ugnies. Išvirus (visiškai minkštai) moliūgus išgriebkite, kuo smulkiau sutrinkite daržovių maltuvu, supilkite atgal į prikaistuvą ir pakaitinkite, įpilkite puodelį riebios grietinėlės, įberkite pagal skonį prieskonių ir gerai išmaišius patiekite.

TIKRA MOLIŪGIENĖ

Kaimiškas patiekalas

Šiai sriubai reikės: *1 nedidelio mėsingo moliūgo, puodelio grietinėlės, litro (keturių puodelių) pieno, ryšelio petražolių, sutarkuoto šveicariško ar kitokio fermentinio sūrio, druskos, pipirų.*

1. Moliūgą švariai nulupkite, nušluostykite, aštriu peiliu kuo giliau išpjaukite jo kotą drauge su odele ir minkštimu. Atidėkite. Tai bus moliūgienės „sriubinės" dangtelis.

2. Iš vidaus išvalykite gličias sėklides su sėklomis ir išmeskite. Tvirtu šaukštu nedideliais kąsneliais išgremžkite šiek tiek minkštimo aplinkui ir palikite jį moliūgo viduje.

3. Įberkite pagal skonį druskos, pipirų, užpilkite grietinėle, paskui pienu.

4. Suberkite smulkiai sukapotas petražoles.

5. Šitaip apdorotą moliūgą uždenkite „dangteliu" ir pusantros valandos kepkite 340 °F orkaitėje.

6. Ištraukus iš orkaitės nuimkite „dangtelį", įberkite pagal skonį tarkuoto sūrio, vėl apvožkite „dangteliu" ir pusvalandžiui pašaukite atgal į orkaitę. Patiekite karštą.

Paskrudinti moliūgai su rozmarinu

Moliūgai sunoksta rugsėjo pradžioje, tad juos galima valgyti visą rudenį ir žiemą, nes jie puikiausiai išsilaiko sausai ir šiltai padėti, kambario temperatūroje (net iki pavasario).

1. Nulupkite ir išimkite sėklas.

2. Suraikykite riekėmis, apibarstykite druska, pipirais, įdėkite šviežių rozmarino lapelių. Šie žalėsiai yra itin savito, malonaus kvapo ir labai dera prie moliūgų. Jei rozmarino neturite, galima juos pakeisti čiobreliais.

3. Didelėje keptuvėje pakaitinkite kelis šaukštus šviežio alyvų aliejaus, sudėkite moliūgus ir vis pavartant pakepinkite ant vidutinės ugnies, kol parus.

4. Jau baigiant kepti šliūkštelkite šlakelį česnaku ir baziliku pagardinto aliejaus ir patiekite karštus. Puikiai tinka prie avienos, paukštienos. Patiekiami ir kaip atskiras patiekalas – drauge su ryžiais ar manais.

Avienos nugarinė su bulvėmis ir moliūgų pavilgu

Reikės: *vienos avienos nugarinės kartu su šoninės plokštuma, šešių bulvių, svaro moliūgų, rozmarino, sviesto, druskos, pipirų.*

1. Mėsininko paprašykite išpjaustyti kaulus ir perkirskite juos pusiau, be to, mėsai švariai nusklembkite odą, išpjaukite gyslas bei riebalus. Itin atsargiai nupjaukite riebalus nuo nugarinės bei šoninės (pastarąją padarykite kuo plonesnę).

2. Bulves nulupkite, nuplaukite ir suraikykite griežiniais, sumeskite į verdantį pasūdytą vandenį. Porą minučių pavirus išgriebkite, nuvarvinkite, gerai nusausinkite ir išdėliokite ant ištiestos šoninės. Apiberkite rozmarinu, druska, pipirais, uždėkite nugarinės išpjovą ir suvyniokite (labai nespauskite). Įdėkite įkepimo skardą, aplinkui išdėliokite perskeltus kaulus ir 10–12 minučių kepinkite 425 °F orkaitėje. Baigus kepti 10 minučių palikite pastovėti.

3. Paruoškite moliūgų pavilgą. Moliūgus nulupkite, supjaustykite griežiniais, sudėkite į puodą, apiberkite pagal skonį druska, pipirais, įmeskite keletą gabalėlių sviesto, užpilkite šiek tiek vandens, uždenkite ir kaitinkite ant labai lėtos ugnies. Protarpiais pasižiūrėkite, kad nesviltų. Minkštai suvirusius moliūgus sumalkite maltuvu.

4. Skrudinimo syvus bei apnašas nuskalaukite sultiniu arba šiltu vandeniu, pavirinkite, perkoškite per tankų sietą, sutirštinkite sviestu, įmaišykite į moliūgų pavilgą.

Nugarinės kepsnį dailiai suraikykite aštriu peiliu, griežinius sudėkite didlėkštėn, prieš tai įpilkite moliūgų pavilgo. Patiekite papuoštus rozmarino lapeliais.

Kimšti maži moliūgėliai
Šešiems asmenims

Moliūgėliai tuo skanesni, kuo jie mažesni. Perrėžkite tris moliūgėlius pusiau išilgai, išimkite sėklas ir apie pusvalandį kepkite 375 įkaitintoje orkaitėje. Išėmus iš orkaitės šaukštu išskobkite minkštimą. Atidėkite šalin ir vieną, ir kitą. Įdarui minkštimą sumaišykite su puodeliu virtų ryžių, dviem kiaušiniais, dviem smulkiai sukapotais svogūnais, apšlakstykite citrinų sultimis, įberkite druskos, pipirų, vieną šaukštą cukraus, vieną šaukštelį kario, vieną žiupsnelį Kajeno pipirų. Gerai viską išmaišykite ir sukimškite į moliūgėlių puseles, sudėkite skardon ir 50 minučių kepkite 375 °F orkaitėje. Patiekite karštus su patinkamu padažu ar užpilu.

Moliūgų pyragas

Šešiems asmenims. Iškočiokite jau paruoštą trapią tešlą pyragaičiams, išklokite ją sviestu išteptoje ir miltais pabarstytoje apskritoje kepimo skardoje. Nulupkite ir plonai suraikykite tiek moliūgų, kad išeitų apie svarą minkštimo. Sumaišykite su keliais šaukštais ryžių ir valandą pavirkite piene su vienu nuluptu bei plonai suraikytu svogūnu, trupučiu druskos ir pipirais. Paskui nukoškite, gerai nuvarvinkite ir ataušinkite, sumalkite daržovių smulkintuvu. Įmaišykite tris kiaušinius, du šaukštus grietinėlės, žiupsnį Kajeno pipirų, tris žiupsnius Kario miltukų, pagal skonį druskos, pipirų, gerai viską suplakite ir užpilkite ant tešlos įkloto. Uždėkite keletą gabalėlių sviesto ir kepkite 375 °F orkaitėje 40 minučių. Ištraukite 15 minučių ir palikite ataušti, paskui suraikykite ir patiekite.

Moliūgų apkepas

Keturiems asmenims reikės: *pusantro svaro moliūgų minkštimo, trečdalio puodelio miltų, kelių šaukštų sviesto, 2 puodelių pieno, 1/2 suraikyto svogūno, sutarkuoto fermentinio sūrio, druskos, pipirų.*

1. Moliūgus supjaustykite gabalėliais, sudėkite į dubenį, apiberkite druska, pipirais. Keptuvėje ištirpinkite sviestą, suberkite miltus ir keturias minutes pakepinkite ant lėtos ugnies. Atidėkite.

2. Pieną užvirinkite, sudėkite svogūną, įberkite druskos, pipirų ir palaikykite dešimt minučių, kad įsiskonėtų. Svogūnus išgriebkite ir įmaišykite pakepintus miltus.

3. Paskui ant labai lėtos ugnies užvirinkite pieną. Į sviestu išteptą kepimo skardą sudėkite moliūgus, apliekite viralu, apiberkite sūriu ir 40 minučių kepti 375 ° F karštumo orkaitėje.

Moliūgų apkepas su Bechamel
(gratin de potiron)

Moliūgų patiekalams labai tinka Bechamel padažas. **Šešiems asmenims:** paruoškite 2 svarus moliūgo minkštimo (be žievės ir sėklų), supjaustykite vidutinio dydžio griežiniais. Keptuvėje pašildykite gerą šaukštą sviesto, sudėkite moliūgus, vieną nuluptą ir smulkiai sukapotą svogūną, druskos, pipirų, malto muškato ir vis pamaišykite, po to 20 minučių kaitinkite ant labai lėtos ugnies. Supilkite puodelį vištienos sultinio ir pakaitinkite dar 15 minučių. Visą troškinį galiausiai iškrėskite į sviestu išteptą skardą, išlyginkite ir užpilkite Bechamel padažu. Apiberkite sutarkuotu fermentiniu (pavyzdžiui, šveicarišku) sūriu, mažais gabaliukais supjaustytu sviestu ir 20 minučių kepkite 400 F karštumo orkaitėje.

Pagal **„Rinktiniai patiekalai iš viso pasaulio"**

PO DIEVO SPARNU

Krikščioniška šeima šių dienų iššūkių kontekste

RENATA ŽIŪKAITĖ

Šiomis dienomis Romoje vyksta Vyskupų Sinodas šeimai. Jo tema – Šeimų sielovados iššūkiai evangelizacijos kontekste.

Bažnyčia vėl gręžiasi į šeimą, kuri šių dienų pasaulyje yra beveik praradusi savo vertę. Nors šeimos institucija gyvuoja nuo antikos laikų, tačiau šių dienų pasaulyje šeimos institucija yra griaunama per žiniasklaidos propagandą, feministinių idėjų skleidimą, per *gender* ideologiją.

Pasaulyje šeimos institucijos vertė krito 1968 m. nuvilnijus Seksualinei revoliucijai, buvo pradėtas toleruoti gyvenimas susimetus, pateisinama santuokinė neištikimybė, skatinamas kontracepcijos vartojimas.

Šiandien plintant *genderizmo* idėjoms, vaikas nebežino, kas jo tikrieji tėvai, o tik gimdytojai A ir B. Homoseksualūs asmenys jau taip pat turi teises auklėti vaikus ir save vadinti šeima, kas prieštarauja žmogaus prigimčiai ir orumui.

Mokyklose ir darželiuose vaikams yra brukamas prievartinis seksualinis ugdymas, kurio tikslas yra vaikus suluošinti ir atimti sveiką savo lytiškumo suvokimą. Mokyklos nori prisiimti vaidmenį, kuris nuo pat senovės priklausė tėvams, priklausė šeimai.

Bažnyčia susirūpinusi žvelgia į šeimą, kuri šių dienų pasaulyje patiria didžiulius iššūkius. Lietuvoje skyrybas išgyvena kas antra pora, pasaulyje yra paplitęs gyvenimas *konkubinate* – kartu gyvenant be didesnių įsipareigojimų. Šeima nebeteko savo ankstesnės vertės.

Vyskupų Sinode vengrų arkivyskupas P. Erdo taip pasisakė savo pranešime:

Kalbant apie šeimą, nereikia išleisti iš akių kultūrinio konteksto. Vienas iš pastarojo bruožų yra tai, kad gyvenimas yra suvokiamas ne kaip nuoseklus projektas, bet kaip momentų seka, kuriuose aukščiausia vertybė yra gerai jaustis. Tokiu būdu ilgalaikis įsipareigojimas pradeda gąsdinti ir net ateitis atrodo grėsmingai, nes, galbūt, jausimės blogiau. Kadangi santykis su kitu žmogumi taip pat reikalauja kai kurių atsisakymų, momentinio laimingumo mentalitetą neretai lydi uždarumas, izoliacija. Auganti tendencija nesituokti, savo santykių institucionalizavimo vengimas rodo dvigubą reiškinį: perdėtą individualizmą ir perdėtą visuomeninį formalizmą. Bet ir šiame kontekste Bažnyčia turi ieškoti naujų tiesos ir meilės kelių, kad parodytų, jog šeima iš tiesų yra „gera naujiena", galimybė ir Dievo malonės dovana.

Jau Šv. Rašto pradžios knyga mums liudija apie nuostabų Dievo planą žmogui: *Žmogus glausis prie savo žmonos ir du taps vienu kūnu*. Dievas begaliniai pasitiki žmogumi ir leidžia jam bendradarbiauti savo kūrimo akte, gyvybės pradėjime. Dėl to demonas taip nekenčia žmogaus vaisingumo, nori jį išniekinti, nes būtent čia žmogus yra toks panašus į savo Kūrėją.

Naujajame Testamente taip pat matome, kad Jėzus taip pat gimė ir augo šeimoje kartu su Marija ir Juozapu, čia praėjo 30 tylių jo gyvenimo metų.

Apie didžiulę šeimos svarbą ypatingai liudija šeimos meilės nepatyrę vaikai, visam gyvenimui nešiojantys savyje nemeilės ėduonies išgraužtus randus.

Šv. popiežius Jonas Paulius II savo laiške šeimoms *Gratissimam sane* rašė: *kai žmogus ateina į šį pasaulį be šeimos, jį nuolat lydi skausmo ir praradimo jausmas.*

Jis taip pat akcentuoja, kokia svarbi šeimos gyvenime yra malda ir eucharistijos šventimas. Žmonės sukūrę tik civilines šeimas, savo sunkiose situacijose gali remtis vien savimi. Tuo tarpu krikščionys, davę priesaiką prieš Dievą bažnyčioje puikiai suvokia, kad yra silpni ta priesaika gyventi iki mirties. Tačiau jų stiprybė yra Dievuje, kurio pagalba lydi juos visuose sunkumuose. Motina Teresė yra pasakius, kad šeimos, kurios meldžiasi – išlieka kartu.

Paroda „Praradę Tėvynę"

Atkelta iš 1 psl.

Parodoje aktualizuojami pasitraukimo iš Lietuvos, gyvenimo DP stovyklose ir tolimesnės emigracijos į kitas šalis etapai – pristatomas ilgos pasitraukusiųjų klajonės, kurios apima išvykimą iš namų, gyvenimą DP stovyklose, tolimesnį emigracijos iš Europos kelią. Kelionės ir buvimo svetur istorija yra pasakojama per konkrečios lietuvių, estų ar latvių šeimos gyvenimo svetur istoriją, per šeimų išsaugotas relikvijas: dienoraščius, dokumentus ir fotografijas.

Parodą surengta bendromis Balzeko lietuvių kultūros muziejaus Čikagoje, Vytauto Didžiojo universiteto Lietuvių išeivijos instituto bei lietuvių, latvių ir estų bendruomenių išeivijoje pastangomis. Rugpjūčio 23 ir 24 dienomis parodos atidarymas įvyko Balzeko lietuvių muziejuje Čikagoje, rugsėjo 12 d. – Vytauto Didžiojo universitete Kaune. Paroda keliaujanti – 2014–2015 m. ji bus eksponuojama didžiausiose JAV ir Kanados miestuose.

LR ambasados JAV info

A † A
Dr. ROMANUI RIMUI KAUNUI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame mamytę VANDĄ KAUNIENĘ, žmoną GRAŽINĄ ir vaikus dr. ROLANDĄ ir KRISTINĄ, seseris RAMONĄ ir REGINĄ bei visų šeimas ir gimines.

Viktoras ir Milda Šatai

DRAUGAS NEWS

TIK $35 pirmiems metams

Prenumeruokite sau, savo vaikams, draugams, vaikaičiams!

Vardas, pavardė _____

Adresas _____

Miestas, Valstija Zip _____

El. paštas _____

Čekį rašyti ir siųsti: Draugas News, 4545 W 63 St, Chicago, IL 60629

Arba prenumeruokite tinklalapyje: www.draugasnews.org

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Spalio 12 d. 10 val. r. Švč. Mergelės** Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL) švęsime 28-tąjį metų sekmadienį. Šv. Mišias atnašaus kun. Gediminas Keršys. Taip pat primename, kad kiekvieną ketvirtadienį 8 val. r. šv. Mišios yra laikomos lietuvių kalba. Po pamaldų klausomos išpažintys.

■ **Spalio 18 d. 4 val. p. p. Švč. Mergelės** Marijos Gimimo bažnyčioje Marquette Parke vyks Sutvirtinimo sakramento apeigos. Sutvirtinimo sakramentą suteiks vyskupas iš Lietuvos Lionginas Virbalas, SJ. Kviečiame visus aktyviai dalyvauti šv. Mišiose ir susitikime parapijos salėje.

■ **Amerikos lietuvių Romos katalikių Moterų sąjungai sukanka 100 metų.** Šia proga spalio 19 d. 11 val. r. Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje Marquette Parke vyks iškilmingos šv. Mišios, o po jų šventiniai pietūs ir meninė programa parapijos salėje. Meninę dalį atliks kanklių ansamblis ,,Gabija". Kviečiame užsisakyti vietas į šventinius pietus skambinant organizacijos pirmininkei Angelei Leščinskienei tel. 773-582-7452 arba į parapijos raštinę tel. 773-776-4600 Audrai.

■ **Čiurlionio galerijoje Jaunimo centre** (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636) spalio 24 d. 7:30 val. v. atidaroma dailininko Vidmanto Vaitkevičiaus (Vidma Wait) tapybos ant šilko paroda ,,Lietuva''. Maloniai kviečiame dalyvauti.

■ **Čikagos Lietuvių Tautodailės institutas** lapkričio 1 ir 2 dienomis (nuo 10 val. r. iki 4 val. p. p.) kviečia į renginį ,,Gyvoji tautodailė'' Dailės muziejaus patalpose Pasaulio lietuvių centre Lemonte. Rodysime audimą, verpimą, puodų žiedimą, odos išdirbimą, šiaudinukų/sodų vėrimą, margučių marginimą, metalo apdirbimą, krepšių pynimą bei verbų rišimą.

■ **Sekmadienį, lapkričio 2 d., 9:45 val. r.** Brighton Parko Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje iškilmingomis šv. Mišiomis ir muzikine programa paminėsime Vėlines. Dalyvaus lektorių ir kantorių grupė, Amerikos lietuvių Romos katalikių sąjungos 20-toji kuopa bei parapijos choras, vadovaujamas Algimanto Barniškio.

Gimtadienis, kokio norėtų kiekvienas

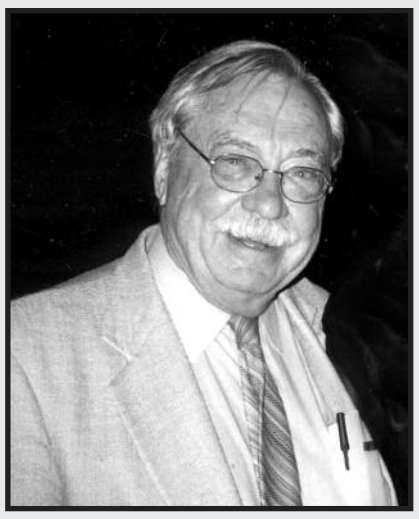

Jubiliejus? Koks jubiliejus? Taip turbūt galėtų paklausti Stanley Balzekas Jr., spalio 8 d. pažymėjęs savo 90-ąjį gimtadienį. Dar išvakarėse jis buvo Washingtone ir atidarė savo įkurto ir vadovaujamo muziejaus kartu su partneriais paruoštą parodą apie Baltijos valstybių piliečių gyvenimą pabėgėlių stovyklose Vokietijoje. Jo laukia daugybė darbų ir renginių savaitgalį, kitą savaitę, kitą mėnesį. Stanley Balzekas Jr. tvarkaraštis užpildytas kiekvieną mielą dieną. Muziejaus, automobilių bendrovės, konsulato (jis – Lietuvos Respublikos garbės konsulas Palm Beach, FL), Čikagos ir Vilniaus miestų draugystės komiteto, (kurio pirmininku jis yra) reikalai nuveda jį į įvairius miestus bei šalis. Jo vardas puikiai žinomas tiek šioje, tiek kitoje Atlanto pusėje. Ir turbūt nei Amerikoje, nei Lietuvoje nėra žmogaus, kuris nesistebėtų Stanley Balzekas Jr. darbingumu ir gyvybingumu, o bendraamžiai ar net jaunesni nepavydėtų jam energijos. ,,Ir aš taip norėčiau pasitikti savo 90-ąjį gimtadienį!" – turbūt galvoja ne vienas.

,,Draugo" skaitytojų, leidėjų ir redakcijos vardu linkime Stanley Balzekas Jr. ilgiausių metų!

Dar ne visos dainos išdainuotos, dar ne visi šokiai sušokti

Tad susitikime **š. m. spalio 25 d. 6 val. v. PLC Lemonte, fondo salėje**. Generolo T. Daukanto jūrų šauliai kviečia į vakaronę „Rudens balius". Pagerbsime rudenį, šoksime, dainuosime ir žaisime. Mėgausimės viskuo, kas žmogui teikia džiaugsmą. Norinčius kviečiame švęsti gimtadienius, vardadienius, įvairius jubiliejus. Vakaro metu veiks loterija, vyks tradicinis vyno gėrimo konkursas. Maistas pagamintas mūsų šeimininkių. Gėrimai ant kiekvieno stalo, veiks baras. Šokiams gros ir dainuos L. ir A. Barniškiai. Dalis vakaronės pelno bus paskirta Lietuvos našlaičiams paremti. Visi laukiami**. Dėl vietų skambinti iki spalio 20 d. tel. 773-550-4609.**

„Draugo" pietūs

Į **spalio 26 d.** Willowbrook Ballroom rengiamus **,,Draugo" pietus ir koncertą** sudarė stalus ir išpirko bilietus Pal. J. Matulaičio misija Lemonte (kapelionas Algis Baniulis), Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapija Marquette Parke (klebonas Jaunius Kelpšas) bei Ateitininkų namai Lemonte (pirm. Dainė Quinn). Dėkojame jiems ir kviečiami visus atvykti į mūsų šventę, kurioje meninę programą atliks ,,aksominių balsų" duetas iš Lietuvos **,,Elle G"**. Skambinkite darbo valandomis tel. 773-585-9500. Taip pat raginame grąžinti loterijos bilietų šakneles!

Dėmesio! Dalyvausiančių renginyje, bet neskaitančių ,,Draugo" laukia maloni staigmena – pasiūlysime jums susipažinimui 2 mėn. skaityti ,,Draugą" arba 3 mėn. ,,Draugas News" nemokamai!

Grąžindami „Draugo" pokylio loterijos bilietėlių šakneles aukojo: 160 dol. Joan A. Stoškus, Palos Park, IL. **110 dol.** John D. Dainauskas, Woodridge, IL; Viltis A. Jatulis, Woodland Hills, CA. **100 dol.** Albinas Markevičius, Santa Monica, CA. **60 dol.** Irena A. Raulinaitis, Glendale, CA; Vaclovas Jakovickas, Palos Hills, IL; Joana Drukteinis, Omaha, NE; Patricia Nelia Paulauskas, Chicago, IL; Frances Laučka Domanskis, Western Springs, IL; Elena Calvano, Oak Lawn, IL; Joseph V. Vizgirda, Aurora, IL; Dalila Polikaitienė, Westlake Village, CA; V. V. Mikuckis, La Canada, CA; dr. Gytis R. Udrys, Saline, MI; Gražina Kenter, Danbury, CT; Mindaugas L. Griauzdė, Riverside, IL. **50 dol.** Zita Baltramonas, Chicago, IL; George G. Lendraitis, Palos Heights, IL.

Nuoširdžiai dėkojame už paramą laikraščio leidybos išlaidoms sumažinti.

Lietuvių meno ansamblis ,,Dainava" pradeda naują veiklos sezoną. Repeticijos PLC Lemonte vyks antradieniais 7:45 – 9:45 val. v. Laukia turiningi metai, kupini įdomių koncertų, o 2015 m. liepą – X Šiaurės Amerikos lietuvių dainų šventė, vyksianti Čikagoje. Su visais sezono planais ansamblio meno vadovas Darius Polikaitis supažindins per repeticijas. Repeticijos vyks PLC žemutinio aukšto salėje prie meno galerijos.

Daugiau informacijos
tel. 630-965-7317 arba el. paštu info@dainava.us.

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo")
Tel. 773-284-0100

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.
Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo" laikraštį.

Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins laikraščio gyvavimą daugeliui metų!

Draugo fondas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel: 773-585-9500